

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aaret 1934.

Af Magdalene Lauridsen.

—o—

Sidste Aar festede vi paa Ankerhus, som om det skulde være slut, dog et nyt Aar kom og gik, kom med sine Krav, Opgaver og Oplevelser, men et underligt Aar blev Aaret 1934. Forvirret og uroligt udadtil, som om hele den store Verden skælvede af Nervøsitet. Og saa indadtil, i Naturen, vidunderlig skønt og fredfyldt. Selv Vinteren var herlig, mild og pragtfuld med Sne og Maaneskin. Og Sommeren var varm, som i gamle Dage, med lune Aftner og lyse Nætter og med Roser og Blomster i yppig Fylde, Frugttræerne blomstrede over al Maade og gav saa store Mængder af solmættet Frugt, at Trærnes Grene bøjedes under den store Rigdom og Havens Gange og Plæner næsten dækkedes af nedfaldende Mirabeller, Æbler og Pærer — saa der har været god Grund til at takke og frydes, om blot ikke der var de Hundrede-Tusinder, som savnede Arbejde, det, der skulde give dem tjent Brød, Kraft og Glæde.

Med Aaret 1934 har vi paa Ankerhus faaet et over tyveaarigt gammelt Ønske opfyldt, vi har faaet det Modelkøkken rejst, som vi for de mange Aar siden stred for at faa frem, for at faa Kvindernes huslige Uddannelse givet den Støtte, som et Undervisningskøkken vilde være, vi har faaet det bygget som et smukt bornholmsk Bindingsværkshus med sorte Stolper og røde Mure, rejst som Landsbyens Skolekøkken — Kvinder til Ære. —

Men vi har ogsaa i det daglige Arbejde haft megen Glæde, haft som forhen vor Skole fyldt med lærelystne unge Kvinder; paa de forskellige Kursus 216 ialt, deraf

blev 24 dimitteret som Husholdningslærerinder den 23. Marts, 29 tog første Aars Kursus og den dermed følgende Eksamen i praktisk Husgerning, 26 af disse fortsatte paa andet Aars Kursus, og 30 nye Lærerindeelever tog fat 3. Maj 1934. Af Husholdningselever paa 5 Mdr. Kursus har vi haft 48, 7 paa det 3 Mdr. Kursus for Viderekomne, der afholdes fra Januar og 4 og 2 exam. Lærerinder paa det 10 Mdr.s Kursus. I Øvelsesskolen har vi haft 5 Smaapiger og i Ungdoms- og Aftenskolen 63 Elever.

Afslutningsfesten for de nye Husholdningslærerinder forløb smukt og harmonisk. Vi havde den Glæde, at de fleste af de unge Lærerinders Forældre kunde dele Dagen med os og derved gøre den endnu mere højtidelig. Morsomt var det, at to Lærerinder, der blev dimitteret, Fru Nico Dam og Fru Ingeborg Stadel i Stedet for deres Fædre kunde have deres Sønner med.

Fru Karen Hessel, Formand for Censorerne, dimitterede de unge Lærerinder, overrakte dem deres Eksamensbevis og lykønskede dem med det gode Resultat, de havde naaet, og udtalte: De maa dog huske, at det kun er en Station paa Vejen, De maa stadig dygtiggøre Dem. Se Dem godt for ude i hele det store danske Samfund, der trænger til Dem og Deres Arbejde. Det er en vanskelig Tid, ikke mindst for Ungdommen, der skal bane sig Vej. Tiden kræver Dygtighed, og derfor vil jeg lægge Dem paa Sinde, at De ikke standser op her, men stadig fortsætter med at arbejde paa Deres Dygtiggørelse og Udvikling. Der er en Tendens i Tiden til at centralisere, men jeg tror, at der ikke er andet der hjælper, end det personlige Initiativ og den personlige Dygtighed. Det er det, der skal bære vort Land. Meget Arbejde, som er gaaet fra Hjemmene til Fabrikkerne, er nu ved at vende tilbage til Hjemmene igen, og jeg tror det er godt, men det stiller Krav til Kvinderne. I min Ungdom gjaldt det om, at Kvinden kunde udføre samme Arbejde som Manden. Nu og i Fremtiden maa man lægge mere Vægt paa, at Kvinden kan gøre Kvinders Arbejde.

Fru Lauridsen bragte de 24 unge Lærerinder sin per-

sonlige og Skolens Lykønskning, glædede sig over at alle, paa et Par enkelte nær, allerede havde faaet Stilling, takkede dem for to gode Aars Samarbejde og takkede de mange gode Medhjælpere, der stod Skolen bi. I Dag skal vi se frem, men vi ældre har Tilbøjelighed til at se tilbage. Og Aarene har været rige paa Minder og Festdage. Den 21. Februar var det Fru Eline Eriksens 80 Aars Fødselsdag, til næste Aar er det 40 Aar siden vi to begyndte Sorø Husholdningsskole, den 3. Marts var det Etatsraads Valentiners 100 Aarsdag,* ham, der som Formand for de sjællandske Landboforeninger, sagde god for Husholdningssagen og paa hvis Foranledning Lærerindeuddannelsen paa Ankerhus blev begyndt.

— Gaa saa ud med Lyst og Mod til Arbejdet og stræb efter af faa Harmoni over Hverdag og Søndag.

Folmer Dam talte om de Opgaver, der ventede, de var interessante og morsomme. Med Vilje og Energi skal De arbejde videre og derved være med til at bygge paa Danmarks Hus, thi paa Husmødrene beror det, om den kommende Slægt skal være sund og arbejdsdygtig — og dermed, om den skal være lykkelig.

Men Festen blev ogsaa stærkt præget af, at vi havde Frk. Marguerite Thisset i vor Midte, at hun ogsaa skulde slutte sit Aarskursus, denne henrivende lille Kvinde, født af franske Forældre i England, opvokset i Tyskland, levet 10 Aar i Japan, som Lærerinde i Sprog og Musik, der som Sekretær og Tolk for en japansk Landbrugsskoledirektør kom til Danmark og senere af den japanske Regering sendt til Ankerhus for at studere dansk Husholdningsundervisning for i Japan at begynde en Skole med Systemet paa Ankerhus som Mønster. Frk. Thisset havde været en storartet Kammerat, inspirerende at have med i Undervisningen; efter et Par Maaneders Forløb forstod hun baade, hvad der taltes og — tænktes. — Og det var med Vemod vi sagde Farvel til hende, da hun hen paa Sommeren drog

* I Skolestuen paa Ankerhus staar en Buste af Etatsraad H. Valentiner, modelleret af Hansen-Jacobsen.

ud paa den lange Rejse til „Morgenrødens“ Land, hvor hun glædede sig til at skulle skabe et „Ankerhus“ — — vi har ikke hørt fra hende, siden hun skrev fra Singapore — er saa ængstelige for hendes Skæbne, for hun naaede netop Japan, da de store Naturkatastrofer ramte Landet.

Under den fornøjelige Fællesspisning, hvormed Festen sluttedes, lød gode Ord og morsomme Sange, Alvor vekslede med Gammen. Folmer Dam motiverede et Leve for de 24 og holdt en særlig Tale for Frk. Thisset. Forstander Junker, Silkeborg takkede paa Forældrene Vegne og fremhævede, med hvilken Tryghed man havde sendt Børnene til Ankerhus, Fru Ingeborg Stadel, Sorø, takkede paa Elevernes Vegne, Frk. Sejerø Olsen takkede de 24 for Livet paa „Regensen“, Fru Wille Jørgensen bragte Skolens Tak til Forældrene, fordi Børnene var betroet den, Agnete Germansen, Skibet, holdt en fornøjelig versificeret Tale om Skolelivet, Pastor Kragh-Müller, Boslunde, ønskede, at der maatte være Vitaminer i de unges Mad og Gerning. Frk. Tarp lykønskede de nye Lærerinder, Dyrslæge Gram, Helsing, talte for Fru Lauridsen som Danmarks Husmoder, Lærer Ravnsmark, for Ankerhus, Frk. Westergaard ønskede, at de unge Lærerinder maatte gøre Standen Ære. Fru Lauridsen sendte en Hilsen til Island gennem Gudbjørg Kristiansdottir og mindedes Arnak, der sidste Aar rejste hjem til Grønland.

Skolen har som i de foregaaende Aar haft mange Gæster, haft den Oplevelse at faa Besøg af betydelige Mænd og Kvinder fra Syd og Nord, fra Øst og Vest. Saaledes kom sidste Vinter Direktør for Undervisningsvæsenet i den sydafrikanske Union, Mr. Pellissier sammen med sin Hustru Judith, de var her i Landet bl. a. for at gøre sig bekendt med de danske Folkehøjskoler og Landbrugsundervisning. — Et interessant Besøg havde vi ligeledes af Frk. Helene Gørmsen fra Sverige, der leder en Landhusholdningsskole i Dalarne, hvor en Fabriksvirksomhed har stiftet en Millionfond, for at de unge Piger og Kvinder, der er knyttet til Fabrikens Omraade, kan faa en skolemæssig huslig

Oplæring og Vejledning. En anden Dag kom en polsk Professor Irma Maternowska i Følge med Fru Karen Braae og Overdyrlæge Hansen. Paasken gav et Besøg af to kinesiske Professorer, Mr. Chang og Mr. Chou. Senere kom de finske Damer, Ruth og Maja Boxstrøm og de svenske Husholdningslærerinder Gunvor Norman, Helene Murray, Edith Svendsen, Rimforsa, og Ingeborg Forfang fra Trondhjem, og en stor Glæde var det at faa Besøg af Frk. de Holl fra „Huis ter Heide“, fra den gamle førende og fornemme Skole i Haag, hun kom sammen med Frk. Elgstrøm. Fra Amerika og England har vi ogsaa haft fornøjelige Besøg, saaledes af Mrs. Beverley, der leder et stort Institut for Landbokvinder i Amerika og den kvindelige Redaktør Dorothy Johnston fra London. — Og saa bliver der jo altid Fest, naar Frk. Stemann kommer med sit „Feriekursus“, med gamle Venner fra Holland foruden de mange andre spændende Deltagere fra den ganske Verden — og naar Forstander Manniche fra den internationale Højskole kommer farende midt i den travle Arbejdsdag med sine Englændere og Kinesere. Hilsen med Bud fra Island, fra Venner og Elever paa Sagaøen kom Ingebjørg Benediktsdottir, Sigrun Bløndal og Haldora Bjarnadottir med, og Fru Maren Kristensen fra Aarhus, vor gamle Medarbejder og Ven fik vi atter at se.

Et Besøg, som sent glemmes, fik vi den 1. Juni af den tidligere finske Landbrugsminister, Landbruksraad U. Brander. Da jeg ikke kunde være hjemme den Dag, kom han næste Morgen tidlig, inden han skulde med 8-Toget direkte til Finland. Han kom til de unge Pigers Morgentur, Morgensang og spiste sin Grød med os, saa Peter Dams Bibliotek, og da han stod i Seminariekøkkenet midt i den store Skare af hvide arbejdsklædte unge Kvinder for at sige Farvel, holdt han en Tale, som greb alle. Han saa Fremtiden i de unges Øjne, sagde de maatte tage Nutiden som den var og bygge paa det, der var givet os af Tiden forud, af vore Fædre. — Vi haabede at møde denne forstaaende og ideelle Mand engang igen, men inden en Maaned var gaaet,

indhentede Døden ham — og vi forstod at der blev Sorg i Suomi.

Der har ogsaa været mange kollektive Besøg, saaledes af Husholdningsforeningerne fra Slagelse, Lejre, Frederikssund, Gilleje og Fakse, af Østifternes Haveselskab, af Kvindernes Fredsliga, „Hylleholt“, Arnøje, fra Skolerne i Høng, Kærehave og Haslev og andet Aars Elever fra Den Suhrske Husmoderskole, men ogsaa Børneskolerne fra Dragør og Fanø har besøgt os.

Men det festligste Besøg blev dog det, Rigsdagens Tjenestemænd gav os, Bureauchef Lauesgaard havde allerede for Aar og Dag siden talt om, at man burde se Ankerhus, og nu skulde det være Alvor. Vi havde inviteret paa en „Frikadelle“ og efter en hastig Gennemgang af Køkkener og Laboratorium samledes man i Salen til en lille Frokost. Jeg blev anmodet om at fortælle om Skolens Tilblivelse og Arbejde, og da en Del af „Sliddet“ var faldet paa Rigsdagens Trapper, kom man hurtig i Kontakt med hinanden, og den Sympati og Forstaaelse, som Bureauchef Lauesgaard tolkede, gav Grundlag for et ordentligt Hurra.

Mange af Skolens gamle Venner har haft Lejlighed til se indenfor, Professor N. A. Larsen kom for at se Skoven grønnes, og Forstander Fengers for at se Solen danse Pinsemorgen. Peter Freuchen og hans Kone, Kusine Magda fra Grønvang kom paa en Lynvisit. Fru Gretor fortalte om Kvindens Kaar i det tredie Rige. Pastor Nielsen, Vedsted, fortalte de Unge om Sønderjylland, saa det sent glemmes, Red. Raunkjær viste os sine dejlige gamle Gaarde i Lysbilleder, Fru Saxtorph har fortalt os baade om de gamle Kogebøger og om Ludvig Holberg. Folketingsmand N. P. Andreasen, Forsinge, gav os Husmandssagens Historie, Tormod Jørgensen sang og spillede for os, Frk. Frost, Vallekilde, holdt Foredrag om Kunstens Betydning, Frk. Caroline Larsen demonstrerede Plantefarvestoffernes Udnyttelse, Seminarielærer Eskildsen, Tønder, gav os et Indblik i Børnepsykologi. — Og saa har Enrico Bjerre holdt Froprædiken for os to Søndage og derved yderligere præget vore Søn-

lagsstunder. — Direktør Vang Lauridsen fra Vejen kom en skønne Dag og skænkede os en Husholdningsfilm, lod optage Dagens Gang paa Ankerhus, en Film, der er blevet os alle til megen Fornøjelse og sikkert ogsaa kan komme til at gøre sin kulturelle Nytte. Hans Hustru, Fru Gudrun Vang Lauridsen, kom og besøgte os som nybagt Landstingsmedlem. — Og jeg naaede i Aprilferien at komme til det vidunderlige Schweitz, faa den skønne, interessante Rejse, som mine gode Medarbejdere skænkede mig Midler til paa min 60 Aarsdag — og fik Fru Wille Jørgensen med som Rejsefølge. Hun var storartet som saadan, optraadte som Speaker, Kasserer og Drager. — Og jeg har haft den Oplevelse at være med til Amtsraadsfrokost i Thisted Amtsgaard, besøge Holmegaards eventyrlige Glasværk sammen med Familien Riis-Hansen, faaet været til 60 Aars Fest for Fru Elise Bjerre og hilst paa Pastor K. Bjerre paa hans 75 Aarsdag, Holbergsdagen d. 3. Decbr. — Dette blot som en Del af Aarets Væld af Oplevelser.

I Aarskriftet, hvor vi søger objektivt at redegøre for Forhold, der vedrører og indvirker paa vort Arbejde paa Ankerhus, faar jeg ogsaa fremføre det Modsætningsforhold, jeg er kommet til at staa i til Dansk Kvindesamfund. Anledningen blev, at jeg syntes, jeg maatte protestere imod, at D. K. paa Medlemmernes og Kvindernes Vegne overfor Rigsdagen krævede Forskoleinstitutionen nedlagt. Rent principielt mener jeg, at en Forening ikke paa sine Medlemmers Vegne endsige i dette Tilfælde paa Kvindernes i al Almindelighed kan udtale sig om et Forhold som dette. Hvis dette er Tilfældet, bliver Organisationerne en begrebsforvirrende Fare. Men personlig mener jeg ogsaa, at Forskoleinstitutionen har betydet saa meget paa Landet, for Hjem og Smaa børn, og at mange gode, pædagogisk vel uddannede Lærerinder har gjort saa godt et Arbejde, at man skal vogte sig for at slaa det ned — og da man saa desuden ved D. K.'s Fællesmøde i Frederikshavn vedtog en Eksklusionsparagraf for anderledes tænkende eller talende Medlemmer, maatte jeg træde ud, ikke alene af Hensyn til den

divergerende Mening om Forskoleinstitutionen, men fordi jeg mener, at Dansk Kvindesamfund ikke varetager Kvindernes Interesser ved blot at kræve Ligestillethed og saakaldt Arbejdsret. Jeg mener, at med Kravet om personlige Rettigheder maa følge Ønske, Pligt og Vilje til at lade Hjemmets dyre Interesser gaa foran det personlige, det egoistiske, hvis man stifter Hjem og Familie, ikke af husholdningsmæssige, men af samfundsmæssige Grunde, og det er for Slægtens Skyld og for den personlige Værdi, Livets etiske Goder har for Kvinder, naar de kan forbindes med et Hjemms Lykke.

Af de Goder, som Tiden har ført med sig, maa med Glæde nævnes den Lov om Ændring til Støtte til Boligbyggeri Indenrigsminister Dahlgaard har forelagt og Rigsdagen gennemført, og som ogsaa kan give Laan til Opførelse af Undervisningskøkkener, en Ordning, der gør, at vi venter at kunne faa et Laan til det Modelkøkken, som vi i Eftersommeren har faaet bygget — og hvortil jo Venner fra England, Kolleger og gamle Elever har givet os 3000 Kr. Dette Køkken skulde gerne tjene som et godt Eksempel, bidrage sit til, at Landsbyerne ogsaa faar deres Skolekøkken, og vi tror paa dets Mission, tager det som et godt Varsel, at Murermester Langkjær kunde give os de gamle Kirkedøre fra Pedersborg som Indgang til Køkkenet — og vi har med Tak i Sind tænkt tilbage paa Domprovst Martensen-Larsens Foredrag paa Ankerhus 1927 om Husmødrene og Kirkens Prædikestol.

Aarsoversigten vil jeg gerne have Lov til at slutte med de Ord vor Stammer paa Grønvang gav sine Børn og som jeg lod gaa videre til den unge Slægtning, Karen Agnethe, paa hendes Bryllupsdag, Pinselørdag:

„Vær ydmyg mod din Gud — retfærdig mod din Næste
og følg i alle Ting — de frommeste og bedste,
fald ej til Overmod — om du kan se din Lykke;
grib ej til onde Raad, — om Modgang dig vil trykke;
gør, som du venter dig, — vær selv din egen Dommer;
brug Tiden vel du har — og tænk paa den, der kommer!“

Vore Fædres Kirke.

Af Biskop *Ostenfeld*.

(Skrevet et Par Maaneder før hans Død 24. Oktober 1934).

— 0 —

Jeg kender ikke noget mere betagende end den Stemning, der kan hvile over en dansk Landsbykirke. Især hvis den ligger lidt højt, saa man kan staa i Vaabenhuset og se ud over Egnen. Der gaar de, alle de Mennesker, der lever deres Liv der, som arbejder og strider, og ad denne Dør gaar de ind paa Festsdage — de kommer herind med deres Børn, Brudgom og Brud følges herind. Alle Højtidsdagene oplever de her. Og udenom ligger Slægterne, alle dem, der har arbejdet og kæmpet Livets Strid, de sidste tusinde Aar — det er den samme Strid, de har haft, nu ligger de der i Læ af Kirkens Mure. Man faar det stærkeste Indtryk af, at det er vore Fædres Kirke. Man skal ikke agte det for ringe.

Det er vist betegnende for Biskop Harald Ostenfeld, at i noget af det sidste han fik skrevet gled Landsby-Kirken frem — den han saa naturligt hørte til, den som prægede hans Forkyndelse, saa lige, saa jævn, saa troværdig som den var, den, som var saa præget af Værdighed og Taalmodighed.

Men hvor har mange alligevel ikke været taknemmelige for, at han gav Storhyen sin Præstegerning, hvor har mange fra den store larmende By og mange ude fra med urolige Sind ikke været taknemmelige for at kunne søge ind til Lukaskirken, ud til Solbjergkirken, hvor han, som den ydmyge Mand han var, talte som „den har Myndighed“, med sin stærke Tro hjalp de svage og tvivlende, trøstede dem med Ordene „Han kender sine — og Han kendes af sine“, bød dem „Velkommen til Herrens Bord“. — Ja, det var ogsaa trygt at vide sig kendt af Biskop Ostenfeld, man følte, hvad han betød i Nødens Stund.

M. L.

Doktor Caroline Steen

Til Ære.

1854 — 19. December — 1934.

—o—

Ingemanns første historiske Roman hedder som bekendt „Kong Valdemar den Store og hans Mænd“. „Og hans Mænd, ja, for vel var han en stor Konge, men den Storhedstid i Danmark, som kaldes Valdemarstiden, vilde han ikke have kunnet skabe alene. Den kom for det første fordi Tidens Forhold gav Betingelserne, og for det andet, fordi gode Mænd stod ved hans Side. Jeg behøver kun at nævne Navnet Biskop Absalon.

Saaledes er Forholdet ved alle store Begivenheder i Historien. Ricard drister sig jo endogsaa til at sige: „Kong Kristus og hans Mænd.“ Naar det forstaas ret, er ogsaa dette rigtigt. Men i alle Tilfælde kan det siges om alle de Stormænd, som har forandret Verdens Skikkelse, at deres Storhed ikke blot har vist sig ved deres egne Gerninger, men fuldt saa meget ved, at de har haft Evne til at finde gode Hjælpere og haft Storsind nok til at taale store Mænd ved deres Side.

Naar Ankerhus' Historie en Gang skal skrives, kunde den passende hedde „Magdalene Lauridsen og hendes Kvinder“. Ja, der har ogsaa været Mænd med; men det vil vel dog lyde bedst at sige „og hendes Kvinder“. I alle Tilfælde vil Fru Lauridsen være den første til at indrømme, at naar Ankerhus er bleven det Storværk, det er, skyldes det ikke blot hendes egen Dygtighed og Energi, men ogsaa det, at hun har haft værdifulde Hjælpere. Det hører med til hendes Storhed, baade at hun har kunnet finde disse Hjælpere, og at hun har kunnet taale disse betydelige Personer ved sin Side. Og Magdalene Lauridsens „Absalon“ hedder Doktor Caroline Steen.

Caroline Steens Far var Professor Adolph Steen, en af vore største Matematikere. Sin Begavelse i Hjernekraft har hun altsaa ikke „fundet paa Gaden“, men ærlig og redelig arvet den efter sin Far.

Forholdene førte med sig, at hun kom op til Christiania — ja, saadan hed Byen den Gang. Her sled hun sig ved at yde Undervisning og andet Ekstraarbejde frem til at tage den norske Lægeeksamen.

Ved Siden af sin Lægegerning havde hun Ernæringsvidenskab som sin Specialitet.

Dette var noget nyt den Gang.

En af Banebryderne var en ung dansk Mand, som var bleven Professor i Norge. Han hedder Sophus Tørup. Jeg husker ham godt fra min Studentertid. Han havde som helt ung Kandidat (sammen med en anden) skrevet en lille Bog, som hed saadan omtrent: „Hvorledes faas god, nærende Kost til billig Pris?“ Vi Studenter paa Regensen brugte den og regnede ud, at vi kunde leve godt og — navnlig — sundt for 12¹/₂ Øre om Dagen.

Professor Tørup (som lever endnu i Oslo) og Dr. Caroline Sten maa regnes til Pionererne i Arbejdet for at skaffe Oplysning om vor rette Ernæring og Undervisning i Ernæringslære. Nu er dette jo næsten „paa Mode“, saa „hvert andet Barn i Danevang“ taler med om Kalorier og Vitaminer. Men den Gang var det vanskeligt at vinde Ørenlyd for det.

I 1907 sad Dr. Caroline Steen i Oslo i en anset Stilling som Læge og Docent i Ernæringsfysiologi for Husholdningslærerinder. Og saa skele der det mærkelige, at Fru Magdalene Lauridsen fik hende til at tage til Sorø. Bag efter kan ingen af dem forstaa, hvorledes det gik til. Fru Lauridsen kan ikke forstaa, at hun fik Mod til at foreslaa det, og Dr. Sten kan ikke forstaa, at hun gik ind paa det. Men saadan gik det, og saadan skulde det nu være.

Det var godt for Ankerhus og for Danmark, og vi vil haabe, at det ogsaa var godt for Dr. Steen, at hun kom til at øve sin Hovedgerning i sit Fædreland.

Det var godt for Ankerhus, der fra 1902 havde begyndt at uddanne Husholdningslærerinder til Vandrelærerinder, en Uddannelse, som trængte til Uddybning og hvortil stilledes store Krav, en Uddannelse som man fra visse Sider saa

skeptisk paa. Men da nu Caroline Steen kom med sit anerkendte Navn som Sagkyndig just i Ernæringsvidenskab, forsvandt disse Indvendinger og Ankerhus fik sit blaa Stempel.

Men det var godt for hele Husholdningsundervisnings-sagen, og det er naturligvis det vigtigste. Dr. Steen gav en Indsats, som virkede i vide Kredse, først og fremmest for Ankerhus' Elever, og for alle dem, som de igen kom til at undervise, men ogsaa paa Statens Lærerrhøjskole i København, hvor hun i en Aarrække holdt Forelæsninger i Ernærings-fysiologi og Sygepleje for Skolekøkkenlærerinder fik hun sikkert sin store Betydning.

Og saa var det ikke blot det, der havde Værdi, at hun gav de unge Kvinder Kundskaberne, men ogsaa den Aand, hvori de blev givet — som Forstanderinde Margrete Pedersen, Hadsten, skrev til Dr. Steens 70-Aarsdag: „Det var ikke alene den faglige Lærdom, vi fik, men megen god Livsvisdom fik vi, saa vi følte os berigede, naar Timen var forbi.“

Ja, det var godt for Ankerhus og Danmark, at Dr. Steen kom her ned. At det ogsaa var godt for hende selv, kan hun maaske somme Tider falde i Tvivl om. Til daglig kan det maaske føles, som om mange glemmer at skønne paa hendes Gerning. Saadan gaar det i denne travle Verden.

Men i Dag skal hun have at vide, at hun ikke er glemt. Det er jo smaat med Synet, men Hørelsen er der ikke noget i Vejen med. Derfor stiller jeg mig ved „Mikrofonen“, og disse Linier er en „Antenne“. Hvis De nu, kære Dr. Steen, vil sætte Deres Hjertes „Modtager“ til, saa vil De høre Tusinder af Hjærter slaa i Takt med disse Ord: „Hjærtelig Tak for deres Virksomhed for os, fordi De glædede og gavnede os og satte os i Gang til at glæde og gavne andre! Og Guds Naades Sol give Dem en skøn Aftenrøde!“

K. Bjerre.

Margrete Pedersen.

50. Aar.

—o—

Den 15. Oktober fejrede Formanden for „Foreningen Ankerhus“, Frk. Margrete Pedersen sin 50 Aars Fødselsdag. „Aarhus Amtstidende“ skrev i den Anledning bl. a.: „Frk. Pedersen, der stammer fra Falster, var i sin tidlige Ungdom Lærerinde paa Hadsten Højskole i 6 Somre, fik derefter Husholdningsuddannelse paa Ankerhus og var Lærerinde paa samme Skole i ca. 10 Aar, indtil hun atter i 1923 flyttede sine Teltpæle til Hadsten.

Om Frk. Pedersens Virke her i Egnen er der sikkert kun een Mening. Den Skole hun under beskedne Forhold begyndte i 1923, har hun med stor Energi og Dygtighed arbejdet op Skridt for Skridt. Og selv nyder hun velfortjent Anerkendelse og Tillid baade i Egnen og udadtil, hvor hendes Navn er vel kendt i Husholdningskredse Landet over. Hun er saaledes Formand for de danske Husholdningsskolelærers Sammenslutning, Medlem af Udvalget for det eventuelle Husholdningsfakultet ved Aarhus Universitetet m. m. — Hendes Arbejdsfelt udvides stadig, og der er sikkert mange, som ønsker hende Lykke til fortsat Fremgang“.

Og der var mange, som ønskede Frk. Pedersen til Lykke den Dag! — gennem Breve, Telegrammer, Blomster og smukke Gaver. Slægt og Venner stævnede til for at hylde og takke hende. Der var Fest paa Hadsten Husholdningsskole den Dag. Frk. Pedersen har ved Hjælp af sin stærke Vilje, sin Taalmodighed, og sin sejge Udholdenhed naaet meget. Hun har naaet at skabe en smuk og god Skole, en Skole med taknemmelige Elever og Lærerinder og Hjælpere, der agter og elsker hende. Udadtil har hun ogsaa naaet at skabe Respekt om sit Arbejde og gjort en stor Indsats indenfor Husholdningsarbejdet.

Af Foreningen Ankerhus' Medlemmer er Frk. Pedersen kendt og skattet, dels som tidligere Lærerinde fra de mange Aar hun stod som den dygtige, trofaste og fornøjelige Lærer-

inde paa Ankerhus — og dels som Leder af Foreningens Aarsmøder. Frk. Pedersen har jo staaet som denne Forenings Formand i mange Aar.

Foreningen følger sine Ønsker til de mange, der har lydt om Lykke og Velsignelse til fortsat Virke i Skole og Land.

—p.

Naina Scharla Nielsen.

—o—

Den 8. September døde Forstanderinde for Færøernes Husholdningsskole Frk. Naina Scharla Nielsen kun 41 Aar gammel.

Atter er en af vore gode, dygtige Elever gaaet bort, en af de, der saa trofast vendte tilbage for at dele med os sine Oplevelser, sine Kampe og Sejre — en af de, der personlig ydede saa stor og ideel en Indsats i det Arbejde og de Opgaver hun blev stillet overfor herhjemme i de unge Aar og senere paa Færøerne. Saa meget bærer Vidne om, at Frk. Naina paa Færøerne fandt et Virkefelt, hun ikke alene elskede, forstod og passede for, men ogsaa et Virkefelt, der blev rigt paaskønnet.

At hun testamenterede sin Skole til Rekreationshjem for svage Kvinder, siger os ogsaa, at hun holdt af Befolkningen og følte sig i Gæld til den.

Naina Scharla Nielsen var Husholdningslærerinde og fik sin Uddannelse paa Husholdningsseminariet Ankerhus i 1916—17 og uddannede sig videre paa Rejser i Udlandet, bl. a. i England og Amerika.

En Aarrække var Frk. Scharla Nielsen Lærerinde paa Kærehave Husmandsskole, og Forstander *Nielsen-Klodskov* giver hende i en Mindeartikel det Skudsmaal, at hun tog sig paa udmærket Maade af Elever og Kursusdeltagere uden for Skoletiden, — og hun var elsket som en god og dygtig Lærerinde kan blive det — og slutter med at skrive: „Nainas Lyst var at tjene Gud og Mennesker, og hun *duede* til det“.

For ca. 10 Aar siden rejste hun til Færøerne og kom i Forbindelse med Befolkningen deroppe, fik Lov til at give nogle Kursus, hvilket resulterede i, at de bad hende blive og fortsætte gennem et Skolearbejde. Efter en Del Anstrengelser fik hun saa sin egen Skole bygget, og alt tyder paa, at kun forstod den færøiske Befolkning, forstod, hvad de trængte til, blev dem en god Hjælper og hun vandt sig en Skare af trofaste Venner deroppe.

Hendes Skolearbejde paaskønnes ogsaa herhjemme, og hun har i flere Aar gennem Undervisningsministeriet oppebaaret Statsunderstøttelse.

Hun fik i de færøske Blade det smukkeste Eftermæle, og det færøske Dampskibsselskab „Tjaldur“ havde bedt om at maatte faa Lov til at føre hende hjem til Danmark, og hun kom til at hvile paa Lyng Kirkegaard, lige op til sit Hjem Havemur.

Her blev der den 2. December, 1ste Søndag i Advent, afsløret en stor, smuk Mindesten som gamle Elever og Venner paa Færøerne havde sendt herved til hendes Grav. Ved denne Lejlighed holdt Folketingsmand Julin en smuk og personlig præget Mindetale over Frk. Scharla, der en Tid havde været Lærerinde hos ham paa Faarevejle Højskole. Bevidnede, at man paa Højskolen havde lært at sætte Pris paa hende for hendes Troskab, opofrende og redelige Færd. At de paa Færøerne har lært at agte og elske hende, er Mindestenen og saa meget andet et talende Bevis for.

En god Kvinde, en trofast Arbejder er gaaet bort.

Ære være hendes Minde.

Marence Tarp.

Esther Wöidemann.

—o—

Blandt Husholdningseleverne paa Ankerhus i Sommeren 1928 var Esther Wöidemann en af de gladeste, friskeste og mest afholdte. Da hun senere kom igen som Lærerindeelev, hilste alle paa Ankerhus hende derfor med Glæde, og med

levende Interesse fulgte vi siden hendes Færd, først som Lærerinde paa Als Husholdningsskole, senere — da hun var blevet gift med Lærer *Eskild Nylev*, Ubby Efterskole — som Husmoder og Lærerinde der paa Egnen. Vi vidste, at hun ventede et lille Barn og glædede sig til det — og saa en Dag fik vi Meddelelsen om, at den lille Pige var født og levede, men at Esther var død.

Esther Wöidemann — selv efter sit Ægteskab blev hun paa Ankerhus aldrig kaldt andet — var et af de faa Mennesker, om hvem ingen kan have noget ondt at sige og som aldrig sagde andet end godt om andre. En lys og mild Pige, en god og glad Kammerat, et trofast, alvorligt og dygtigt Menneske, en ung Kvinde, som alle maatte holde af. Mere end maaske nogen anden af vore gamle Elever følte hun sig hjemme paa Ankerhus; derfor er det vel ogsaa, at vi ved hendes Død følte det, som havde vi mistet en af vore egne.

Lang blev Esther Wöidemanns Løbebane ikke; men hun har ikke levet forgæves. Hun fik gjort sin Indsats i Husholdningsarbejdet, og den var ikke ringe, hvad vi baade før og efter hendes Død fra mange Sider fik de smukkeste Vidnesbyrd om; hun naaede frem til et lykkeligt Ægteskab og en agtet Position. Men fremfor alt og det egentlige: Hun gjorde Mennesker lykkelige og hun gjorde Mennesker bedre. Og hvad mere kan man vel naa?

Folmer Dam.

L ad Blomst gaa i Dvale,
 Lad Lovet forgaa,
 af sorgtunge Dale
 vil Solen opstaa,
 bag Vinterens Porte,
 bag graadsvanger Sky
 af Natten, den sorte,
 en Morgen vil gry.

F. D.

Aarsmødet 1934.

—o—

Mødets Deltagere ankom til Ankerhus i Løbet af Lørdagen den 8. September — men ifølge den Bestemmelse, der blev vedtaget Aaret forud, var der ingen officiel Samling før Kl. 5. Indtil da hyggede man sig eller gik paa „Opdagelse“ i Køkken, Laboratorium eller Have eftersom ens Interesse var, og Fru Lauridsen holder paa, at gamle Elever til Aarsmødet skal være velkommen fra Morgenstunden af.

Aarsmødets Begivenhed var, at der kunde hejses Krans paa Aarets Hus, Bygningen til det nye Modelkøkken, Landsbyens Skolekøkken. Og Kl. 5 samledes Gæster, Elever, Lærerpersonele sammen med Haandværkerne ovre ved Gaarden, hvor Huset hævede sig dekorativt paa sine grønne Stolper. Fru Lauridsen redegjorde for Bygningens Tilblivelseshistorie og fortalte bl. a., at det var 20 Aar siden, man begyndte at syle med Tanken om at faa bygget Skolekøkkener paa Landet, som dette kunde og skulde være en Model for. Fru Lauridsen bragte Haandværkere og Bygmestre en Tak og udbragte et Leve for denne Sags Videreførelse. Gamle Bygmester Langkjær, hvis Søns Søn det var, der denne Gang havde været Arkitekt, altsaa den tredie Generation, der byggede paa Ankerhus, motiverede et Leve for Fru Lauridsen og Ankerhus. Efter Afsyngelsen af en Sang sluttedes denne historiske Stund, og man gik over i Salen for at samles til Festmiddagen. Efter at Fru Lauridsen havde budt Velkommen, vekslede Tale og Sang. Formanden Frk. Margrethe Pedersen takkede paa gamle Elevers Vegne, fordi Fru Lauridsen Aar efter Aar tog saa festlig og godt imod dem.

Senere paa Aftenen fremvistes en Husholdningsfilm — Dagens Gang paa Ankerhus. Det vakte Jubel at se Fru Lundgaard trave afsted med sin Trillebør og sit sædvanlige „Storsmil“ paa og lille Anker i Hælene — og Israelsen køre afsted med sin elskede „Gule“, og at genkende Arbejdet i Køkken og Kælder.

Efter Fremvisningen af Filmen, droges gamle Minder frem, ved Afsyngelsen af Sange skrevet til forskellige Lejligheder paa Ankerhus igennem de sidste 10 Aar. Aftenen sluttede i Seminariegaarden med Fakkeldans og et ekstra Fyrværkeri, som Blikkenslager O. V. Pedersen overraskede os med.

Søndag Morgen sang man, Traditionen tro, Morgensang paa Plænen foran gamle Ankerhus — og afholdt Generalforsamling i Skolestuen.

Formanden Frk. Pedersen aflagde Beretning om, hvad Aaret havde bragt med sig siden sidst, og mindede om Foreningens Formaal. Regnskabet balancerede med et pænt lille Overskud og blev godkendt.

Paa Valg til Bestyrelse var Frk. Juul Andersen, Mosegaard, Frk. Ingeborg Meyland-Smidt, Odense og Fru Gudrun Hansen, Tystofte Forsøgstation. De genvalgtes alle. Endvidere bestaar Bestyrelsen af Frk. Stubbe Teglbjærg, Fru Alice Dittmann, Frk. Margrete Pedersen og Frk. Marence Tarp, Ankerhus.

Revisorer er Frk. Oda Clausen, Husassistenternes Fagskole og Fru Hilda Christiansen, født Geertsen, Ringsted.

Under Eventuelt meddeltes, at Fru Lauridsen ønskede, at Deltagerne i Aarsmøderne skulde være Skolens Gæster.

Der blev vedtaget at udsende Aarskriftet med Girokort — forsøgsvis 1 Aar. Hvis ikke Aarsbidraget indkom skulde det opkræves senere. Derefter sluttede Generalforsamlingen, og man gik for at tage det „sidste Nye“ i Øjesyn.

Ved Søndagsmiddagen talte Hr. Folmer Dam for Gæsterne, Frk. Meyland-Smidt for Fru Lauridsen, Lærerpersonalet og Ungdommen. Frk. Tarp talte for Jubilarerne, der var kommet tilstede. Fru Agnes Eliason, Sorø (30 Aar), Fru Elise Christensen, Hørby, Hobro, (25 Aar) og Frk. Meyland-Smidt (15 Aar) og Flokken af de unge med de smaa Jubilæer.

Forstander Clausen, Skaarup, rettede en Tak til Fru Lauridsen for gamle Dage og fremdrog Minder og Tildragelser fra den Gang.

Om Eftermiddagen talte Forstander Johs. Jensen, tidligere Kærehave, om Skolens Ven og Tilsynsførende, afdøde Lærer Chr. Christensen, Tune, hvis 90 Aars det for nylig havde været.

Formanden sluttede Mødet, og de to hyggelige, gode Dage var gaet.

M. T.

Dr. Steens Beretning om sin Kemiundervisning.

Skrevet 1908.

—o—

Den Plan, jeg følger, har lidt efter lidt udviklet sig gennem 15 Aars Arbejde i Kristiania med mine norske Elever paa Bonnevis Husholdningsskole dersteds. Lærerindekursuset var her en ganske privat Institution uden offentlig Understøttelse. Det gjaldt derfor i alle disse Aar at faa det mest mulige Stof meddelt i kortest Tid og for billigste Pris saavel som at drage den størst mulig Nytte deraf for Elevernes Udvikling i pædagogisk Henseende. Jeg nævner dette, fordi jeg tror, at denne Arbejden — saa at sige med Kniven paa Struben — har tvungen mig ind paa Korthed, Klarhed og mindst mulig Spild af Tid og Kraft for Eleverne, saa meget mere som der saa godt som ingen Fordannelse fordredes for at komme ind paa Kursuset (kun Middelskoleeksamen).

Kemiundervisning for Lærerinder i Husholdning er og var for mig da et Mittel — ikke et Maal — og med Hensyn til Stofmængden gælder og gjaldt det gyldne Ord: ikke mangt, men meget. Hvor begrænset Stoffet bør være, afhænger selvfølgelig af hele Kursusets Varighed og af den øvrige Fagkreds. Jeg kalder mit Fag „Husholdningskemi“, men her medtages i det praktiske Arbejde baade den Fysik og den Mikroskopi, som hører ind i de Øvelser og Demonstrationer, der søges knyttet til Køkken og Hjem i størst mulig Udstrækning.

Det Maal, jeg gennem min Undervisning stræber at naa, er:

- 1) Gennem Eksperimenter at udvikle Elevernes Evne til selv at se og iagttage,
- 2) at skærpe deres Tænkeevne og logiske Sans ved at lade dem eftergøre de demonstrerede Eksperimenter,
- 3) at lade dem øve deres pædagogiske Evne og udvikle deres Færdighed i at undervise derved, at de selv anlægger deres Eksperimenter som Demonstrationer med Eksamination for og af andre Elever,
- 4) at søge at klargøre alle de kemiske og fysiske-kemiske Processer, som foregaar under det huslige Arbejde ved Madlavning, ved Rengøring, ved Vask, i det menneskelige Legeme, i det hele at gennemgaa eksperimentelt, hvad der i Teori og praktisk Belæring er gennemgaaet — for saa vidt tekniske Vanskeligheder ikke umuliggør det.

Man vil snart se, at den uorganiske Kemi først maa gennemgaaes, dels for at meddele Eleverne kemisk Begreb og kemisk Arbejdsmetode, men dernæst vil den organiske Kemi tage den største Plads i Form af Næringsstoffernes og Næringsmidlernes Kemi samt fysiologisk-kemisk Kemi, særlig Fordøjelsen og Blodet. Som Hovedemner maa ogsaa nævnes Brændematerialernes, Belysningsmidlernes Kemi, samt Vaskens og Rengøringens Fysik og Kemi. I min Plan vil næppe indgaa kvantitative Analyser, de egner sig ikke for mine planlagte Demonstrationer, og som et Middel behøves de næppe. Der fordres saa meget andet Arbejde paa vore Kursus, dels huslige, dels i Laboratoriet, at det at dygtiggøre Eleverne til at være Analytikere vilde være en næppe retfærdig Anvendelse af Elevernes Tid og Kræfter og af Skolens Midler. Som Middel behøves det ikke, og skulde en Elev ønske at uddanne sig heri, da bør det ske andre Steder. Hertil behøves en ganske anden Forskole og lang Øvelsestid, end det ligger i en Husholdningslærerindeskole at gøre. Det maatte da blive paa Bekostning af for Husholdningen vigtigere Færdigheder; thi Husførelsen og dennes Pædagogik er det Forum, hvortil de skal dygtiggøres.

Vitaminberegninger kan nu foretages.

—o—

For nogle Aar tilbage stod Vitaminerne for Folks Bevidsthed omgivet af en vis Mystik. De senere Aars Forskning har for en meget stor Del hævet denne Mystik og anbragt Vitaminerne mellem de andre kendte og for det menneskelige Legeme uundværlige Næringsstoffer. Man er klar over, at ikke alle Vitaminerne behøver at tilføres som selve Vitaminet; men kan tilføres som Stoffer, der i Organismen kan omdannes til Vitaminet. Baade for A, D, B₁, B₂ og C Vitaminets Vedkommende kender man Sammensætningen og kan angive Formlen med nogenlunde Sikkerhed, og de tidligere anvendte langsommelige og kostbare biologiske Metoder til Bestemmelse af vore Fødemidlers Vitaminindhold (Rotteforsøg o. l.) afløses efterhaanden af ret simple kemiske eller fysiske Laboratoriemetoder; for C Vitaminets Vedkommende er en saadan Metode saa let gennemførlig, at vore 2det Aars i Aar har kunnet foretage en Række Undersøgelser af Fødemidlers Indhold af C Vitamin.

A Vitaminet angives at have Formlen C₂₀H₃₀O. Det kan findes i de animalske Fødemidler, men kan ogsaa dannes i Leveren af det rødgule Farvestof Karotin, som har Formlen C₄₀H₅₈ og altsaa er en Kulbrinte. Karotin findes i en Række vegetabiliske Fødemidler; men kan ogsaa findes i animalske. — B₁ Vitaminet angives at have Formlen C₁₂H₁₆O₂N₄S og at være en kvælstof- og svovlholdig organisk Base. B₂ Vitaminet skal have Formlen C₁₃H₁₄N₄O₂ og høre til Flavinerne. Flavinerne er gulgrønne Farvestoffer, som bl. a. findes i Valle og Æggehvite. — D Vitaminet dannes ved Bestraaling af Ergosterol, som har Formlen C₂₇H₄₂O og findes sammen med Fedtstoffer. — C Vitaminet er en organisk Syre, Askorbinsyre, som har Formlen C₆H₈O₆ og er nær beslægtet med Kulhydraterne.

Ved internationale Konferencer er man enedes om at maale Vitaminmængder i internationale *Enheder*, og man har for hvert Vitamin fastsat den Mængde, som svarer til 1 international Enhed. Denne er for:

Vitamin A	0,6	Tusindedel Milligram Beta-Karotin
„ B ₁	10.0	Milligram af et Standard Risklidpræparat.
„ C	0,05	Milligram Askorbinsyre.
„ D	1	Titusindedel Milligram ultraviolet bestraalet Ergosterol.

Af Vitamin E har endnu ingen Enhed kunnet fastsættes, og for Vitamin B₂'s Vedkommende har man ikke fastsat nogen Enhed, fordi det ikke er sikkert, at Mangel paa dette Vitamin er ansvarlig eller ene-ansvarlig for nogen sygelig Tilstand hos Mennesket.

For A, B₁ og C Vitaminets Vedkommende kan man med nogenlunde Sikkerhed angive, hvor stort Menneskets Behov er, naar man skal være paa den sikre Side. Desuden foreligger der nu et tilstrækkeligt Antal Undersøgelser af vore Fødemidlers Vitaminindhold hvad disse tre Vitaminer angaar til, at det nu er muligt ved en Kostberegning at medtage en Beregning af Kostens Vitaminindhold, og ved at sammenligne dette med Behovet, kan man danne sig et Skøn over Kostens Tilstrækkelighed med Hensyn til de tre nævnte Vitaminer.

Professor *Rich. Ege* angiver Menneskets Vitaminbehov til:

500—1000 internationale Enheder A Vitamin.

50—100 — — B₁ —

500—1000 — — C —

At udføre en Vitaminberegning er uhyre nemt. Selve Beregningen foretages efter ganske samme Metode som Beregning af Kostens Indhold af Protein, Fedtstof og Kulhydrat, idet man f. Eks. anvender de i nedenstaaende Tabel angivne Tal for Fødemidlernes Vitaminindhold. Lad os som Eksempel tage en Beregning for Kartoffler. Lad os antage, at vi har anvendt 850 Gram Kartoffler. Da vi maa regne med 20 % Svind paa Kartofflerne, er der spist $100\% \div 20\% = 80\%$ af de 850 Gram. 80% af 850 Gram er $\frac{850 \times 80}{100} = 680$ Gram. Der er altsaa spist 680 Gram Kartoffler. Vi ser nu af Tabellen, at 100 Gram Kartoffler indeholder 20 internationale Enheder Vitamin A. 1 Gram Kartoffler indeholder da 20 : 100 Enheder og 680 Gram, altsaa 680 Gange saa meget. Stiller vi Beregningen op paa en Brøkstreg faar vi: $\frac{20 \times 680}{100} = 136$. Ved Anvendelse af 850 Gram Kartoffler fik den paagældende Husstand altsaa tilført 136 internationale Enheder af Vitamin A. Løstest er det naurligvis at sætte hele Beregningen paa een Brøkstreg. Gør vi dette for B₁ og C Vitaminets Vedkommende faar vi henholdsvis:

$$\frac{850 \times 80 \times 15}{100 \times 100} = 102 \text{ internationale Enheder Vitamin B}_1 \text{ og}$$

$$\frac{850 \times 80 \times 150}{100 \times 100} = 1020 \text{ internationale Enheder Vitamin C.}$$

Som almindeligt anvendelig Beregningsmaade kan følgende Formel anvendes: Vi kalder den anvendte Mængde af Fødemidlet a, Svindprocenten b og Indholdet af Vitaminenheder i 100 Gram af Fødemidlet c. Den tilførte Vitaminmængde er da:

$$\frac{a \times (100 \div b) \times c}{100 \times 100}$$

og vi behøver da blot i hvert enkelt Tilfælde at indsætte Tallene i Stedet for a, b og c og foretage Beregningen. Hvis der intet Svind er paa det paagældende Fødemiddel, skal Tallet b naturligvis ikke anvendes.

Naar man har beregnet hvert enkelt Fødemiddels Vitaminindhold, adderer man saa Tallene for hvert Vitamins Vedkommende, og ved at dividere de saaledes fremkomne Tal, som repræsenterer den tilførte Mængde af hvert enkelt Vitamin, med Antallet af Enheder eller Personer i Husstanden, faar man den tilførte Mængde af hvert af de tre Vitaminer pr. Enhed eller Person, altsaa ganske analogt med Beregningsmaaden for Protein, Fedt og Kulhydrat.

For at danne sig et Skøn over Fødens Vitaminindhold og dens Tilstrækkelighed, hvad Tilførsel af Vitaminer angaar, er det ikke nødvendigt ved Beregningen at medtage andre Fødemidler end de, der indeholder betydende Vitaminmængder og som bruges i saadan Mængde i den daglige Kost, at deres Vitaminindhold bliver af praktisk Betydning. For en Række Fødemidlers Vedkommende kan Vitaminindholdet ikke angives med tilstrækkelig Nøjagtighed til, at de kan regnes med; men dette Forhold vil naturligvis rette sig med Tiden.

Fødemidlernes Vitaminindhold er meget stærkt svingende, stærkere svingende end deres Indhold af Protein, Fedt og Kulhydrat, og ved Madens Tilberedning vil Vitaminindholdet formindskes meget forskelligt ved de forskellige Tilberedningsmetoder. En Vitaminberegning bliver derfor let behæftet med betydelige Fejl, og da man hellere maa regne med for lavt end med for højt Vitaminindhold, er Tallene i nedenstaaende Vitamintabel med Vilje sat temmelig lavt. I Betragtning deraf og som Følge af, at adskillige Fødemidler, hvis Vitaminindhold ikke bliver medregnet, dog indeholder Vitaminer, vil man ved en efter ovenstaaende Anvisning udført Beregning af Kostens Vitaminindhold sandsynligvis komme til for lave Tal, d. e. man har sandsynligvis faaet tilført mere Vitamin end beregnet. Men det er jo altid godt at være paa den sikre Side.

For D og E Vitaminet kan Beregningen endnu ikke gennemføres, hvad der — særlig med Henblik paa D Vitaminet — er beklageligt.

Det er morsomt og lærerigt at foretage en Vitaminberegning. Derfor siger jeg til alle gamle Elever fra Ankerhus: Prøv det!

Folmer Dam.

Nogle Fødemidlers Vitaminindhold.

Angivet i internationale Enheder pr. 100 Gram.

—o—

	A	Bl	C
Appelsiner	10	3	330
Bananer	250	—	150
Blommer	250	20	—
Centrifugemælk	—	10	35
Citroner	20	3	300
Fisk	40	10	—
Fløde, Kaffe-	500	—	—
Fløde, Piske-	800	—	—
Frugter, saftige, Gennemsnit	100	10	50
Grønkaal, kogt	2500	15	300
Grønkaal, raa	2500	30	1000
Grønsager, Gennemsnit	100	10	100
Grønærter, kogte	200	30	300
Grønærter, raa	250	30	800
Gulerødder, kogte	1500	10	—
Gulerødder, raa, unge	1500	20	200
Gulerødder, raa, gamle	1500	20	50
Gær	—	130	—
Hasselnødder	20	70	—
Hindbær	—	—	250
Hvedemel, grovt	—	30	—
Hvedebrød, grovt	—	20	—
Jordbær	—	—	500

Kartofler, kogte	20	15	150
Kærnemælk	6	10	30
Kød, magert	200	20	—
Rugmel, grovt	—	30	—
Rugbrød, grovt	—	20	—
Salat, raa	400	30	1000
Smør	1000	—	—
Spinat, opkogt	2500	15	600
Spinat, raa	2500	30	800
Svesker	—	40	—
Sødmælk	100	10	40
Tomater	400	—	200
Æbler, raa	150	—	100
Æg	600	20	—

De i ovenstaaende Tabel anførte Tal angives med alt muligt Forbehold. En Del hviler paa skønsmæssige Beregninger; men de er i alle Tilfælde sat lavere end hvad man gennemsnitlig regner med for de fleste Fødemidlers Vedkommende, saa de skulde i alt Fald ikke ved en Beregning give for høje Værdier, men naturligvis kan man ved Anvendelse af disse Tal ikke vente at faa noget nøjagtigt Resultat. Dog skulde Resultatet være tilstrækkeligt til at kunne give et Begreb om Kostens Indhold af Vitaminer.

Fra Husholdningslaboratoriet.

—o—

Fru Wille Jørgensen og Ingeniør Lotz fortæller os gennem deres Undersøgelser, at Kærnemælk, — der i Byerne solgt paa Flasker skal indeholde 8,5 % Tørstof — paa Landet fra Mejerier kan blive udleveret med kun det halve, d. v. s. at den kan blive fortyndet med Skyllvand i Mængder helt op til 100 %. — Og det kan Husmødrene ikke være tjent med, selv om Prisen er derefter.

Økonomikursus i Mindstemaal.

—o—

1. Kun det uundværlige købes,
2. men kontant,
3. i holdbare Varer,
4. og føres med det samme i Regnskab.

KOMMENTAR

Til Punkt 1.

Det er utroligt, hvor det kan løbe op, hvis man køber al det, man saadan „har Brug for“. Naar Ekspedienten rutineret spørger: „Var der mere, Fruen ønskede“? kan man i Sandhed svare: „Ja, det kan De tro, der var“, men jeg *behøver* altsaa ikke nær saa meget, som det jeg ønsker.

Til Punkt 2.

Det er ogsaa utroligt, hvor den medfødte og naturlige „Nærighed“ kan udvikles ved kontant Betaling. Det er en Kendsgerning, som mange Handlende kan fortælle om, at den Kunde, som staar med Pengene i sin Haand, er langt mere øm om Mønten, end den, der tager paa Regning og derved nemmere kommer til at rutte med egne eller andres Penge, naar Betalingen ikke skal falde med det samme.

Til Punkt 3.

Hvor kan det være svært at lære af andre. Og hvor er det langsommeligt selv at faa Erfaringer. Hvem skulde nu tro, at alle de dejlige „billige“ Indkøb mange Gange ret beset kan falde dyrt ud? — Det er med Varer som med Mennesker: — det smukke Ydre og den velfriserede Fremtræden svarer ikke altid til indre Værdi, Holdbarhed og Slidstyrke, — hvad det desværre kan være vanskeligt nok at huske paa.

Til Punkt 4.

Kender vi ikke allesammen Manden, der hver Aften saa i sin Pung og bestyrtet udbrod: „Nu er der igen nogen, der har stjaalet mine Penge“. Væk var de, og han vidste ikke, hvordan de var forsvundet, han havde „næsten ingenting“ brugt den Dag. — Det er disse „Næsteningtinger“, der skal rammes af Regnskabets Insektnaale; lad dem blive spiddet paa hver sin Naal og sat fast i Regnskabet til opbyggelig Beskuelse, Forstaaelse og Beslutning—!

Følges disse fire Punkter, er det lige frem utroligt (der er stadig noget, der er utroligt) hvor Pengene kan *komme til at slaa til*.

Ingrid Saxtorph.

Husmødrenes

Virksomhed indenfor Havebrug, Fjerkræavl og Hjemmeindustri med særligt Henblik paa Kampen mod Arbejdsløsheden.

Artikel af Fru Magdalene Lauridsen

til den internationale Landbrugskongres i Budapest 1934,
 efter Anmodning fra Landbrugsraadet

—O—

Kvindernes Arbejde indenfor Hjemmets Omraade er saa omfattende og mangesidigt, at det udmærket kunde give Beskæftigelse til de fleste Kvinder i Danmark, naar det blev reguleret, men Vanskeligheden ligger i, at mange unge Kvinder foretrækker at leve i de store Byer og at søge Arbejde i Fabrikker, Butikker og paa Kontorer, hvor Arbejdstiden er mere begrænset end i Hjemmene. Og i Landbrugshjemmene mener man af økonomisk Hensyn at burde indskrænke den huslige Hjælp.

Til Støtte for Kvindernes husøkonomiske Arbejde paa Landet er der adskillige Udvalg og Sammenslutninger, saaledes de samvirkende danske Husholdningsforeninger og Landboforeningernes og Husmandsforeningernes Husholdningsudvalg, ligesom et godt og positivt Arbejde er udført gennem det landøkonomiske Ungdomsarbejde, særlig organiseret af Landbo- og Husmandsforeningerne, hvorigennem man opøver ogsaa de unge Pigers Interesse for og Indsigt i Pasning af Have, Fjerkræ og andre Husdyr og Udnyttelse af de derved fremstillede Produkter.

Fra Statens Side er der ved Lov givet saavel Kvinder som Mænd Adgang til at opnaa Statslaan til Oprettelse af selvstændige Gartnerier, Fjerkræfarme o. l.

Af Danmarks Befolkning paa knapt 4 Millioner Mennesker er ca. 700 000 Kvinder gifte eller Enker (foruden ca. 12 000 fraskilte Kvinder); saa mange *har* altsaa som Husmødre eller Forsørgere gennem deres ledende eller udførende Arbejde den største Indflydelse paa Nationaløkonomien. Og af disse Kvinder er ca. 170 000 knyttet til større eller mindre Landbrug, hvor de gennem det dermed følgende Arbejde ved Fremstilling af Landbrugsprodukter og Varer til Husholdningsbrug ikke alene er med til den positive Produktion, men ogsaa til derigennem at formindske den direkte Leveudgift med indtil Halvdelen, selvfølgelig under Forudsætning af, at de omsætter Raavarene i Hjemmene — saa regner man med, at 170 000 Landbohjem med

deres ca. 300 000 Medhjælpere og mindst lige saa mange Familiemedlemmer, rundt regnet 1 Millioner Mennesker, hvis Forbrug kan ansættes til gennemsnitlig 1 Kr. daglig, om de skulde købe alle Varer, vilde det Beløb, der ved Husmødrenes Virksomhed spares i direkte Leveudgift, udgøre ca. $\frac{1}{2}$ Million Kr. daglig, i Løbet af et Aar henimod 200 Millioner Kr. Dette Beløb kan betragtes som en Værdi Husmødrene og deres Medhjælpere i de danske Landbohusholdninger er med til at frembringe gennem Udnyttelsen af Have, Fjerkræ og andre Landbrugsprodukter og gennem Hjemmeproduktionen ved Omsætningen af Raaprodukterne i Hjemmenes Husholdning.

Ved det specielt huslige Arbejde som Husassistenter o. l. er ca. 170 000 Kvinder beskæftiget, men i Industrien 60 000, paa Kontorer 10 000, ved Handel 40 000 og ved andre Erhvervsgræne 60 000. Udenfor det huslige Erhverv altsaa ligeledes ca. 170 000. Hvis Halvdelen af disse Kvinder — ca. 85 000 — kunde tænkes at ville være med til at tage et af produktiv Værdi værende Arbejde op i Forbindelse med Landbruget og Hjemmene, vilde dette jo kunne give Plads til lige saa mange Mænd i deres Erhverv.

Men skal man tænke sig at faa Kvinderne til at gaa fra Fabrikkerne til Hjemmene, maa de ikke alene gives tilsvarende Arbejdsvilkaar, men de maa oplyses om og forstaa, at en mindre kontant Løn i Forbindelse med Kost og Ophold er fuldt saa meget værd som den større Løn uden dette, og for at en saadan Omlægning kunde finde Sted, maatte det i Forbindelse med Hjemmeindustrien stedfindende huslig Arbejde *tages erhvervsmæssigt* og være økonomisk tilfredsstillende. *Arbejdstiden* maatte dernæst først og fremmest begrænses og en fastlagt *Fritid* gives, som det nu sker paa Fabrikker, Kontorer og i Butikker, saaledes at man ved det huslige Arbejde vilde føle sig lige saa frit og selvstændigt stillet som der. Vanskelighederne derved ligger, som i alle andre Virksomheder, hvor det er levende Væsener, der skal passes. I Landbruget kan Arbejdstiden ikke uden videre indskrænkes til 6 Timer, fordi Dyrene skal have Røgt og Pleje i 12 Timer; paa samme Maade i Hjemmene, hvor Menneskene skal have Pasning og Mad Dagen lang. Saa i saa Tilfælde maa man indføre 2 Arbejdsophold, hvilket selvfølgelig vilde volde visse Ulemper, men selvfølgelig kunde lade sig gøre.

Dernæst bliver Spørgsmaalet, hvor disse Kvinder kan finde Arbejde. Det maa først og fremmest blive i de 65 000

Gaardmandshjem og i 20 000 Borgerhjem, hvor der er Plads nok, Mad nok og Arbejde nok. Disse Hjem kunde i Virkeligheden ved at tage en extra Medhjælper for en stor Del løse det store Arbejdsløshedsproblem.

Og Fordelen for Hjemmene ved denne bedre og dobbelte Hjælp blev, at der blev mere Tid til at udføre de enkelte Arbejder godt og grundigt, og Fordelen økonomisk set blev, at Husmødrene og deres Hjælpere kunde arbejde mere intensivt med:

1. Havens Pasning og Haveprodukternes Indhøstning, Konservering til Hjemmeforbrug, maaske ogsaa til Salg.
2. Pasning af Fjerkræ, Salg af Æg og Slagtefjerkræ. — Udførselen af Æg og Slagtefjerkræ fra Danmark havde i 1932 en Værdi af 79 Millioner Kr.
3. Hjemmeindustri. Tilberedning af de Fødemidler, der ellers til en højere Pris købes fabriksfremstillede, Dyrkning af Hør, Vævning, Strikning, Syning.

Betydning af den dobbelte Hjælp kan bortset fra den økonomiske Værdiforøgelse desuden blive, at Arbejdskaarene bliver lettere, at der kommer mere Ro over Hjemlivet, at Husmoderen faar mere Tid til at være sammen med sine Børn, hjælpe og opdrage dem. Paa denne Maade kunde der skaffes Hjemmets Medhjælpere lige saa gode Arbejdskaar som de Kvinder, der arbejder paa Fabrikker og Kontorer. De ældre og dygtige Medhjælpere kunde faa deres bestennte Fritid uden Indskrænkning og fuldstændigt til egen Disposition. de yngre Piger, de der eventuelt som Lærlinger eller „Lillepige“ var Medhjælpere i Hjemmet, kunde faa deres Fritid til anden Tid, f. Eks. midt paa Dagen, gives Tid til Fortsættelsesundervisning, Idræt og hvad det ellers kunde være gavnligt og sundt for dem.

I Modsætning til de store Byers Husmødre, som almindeligvis er interesserede i Selverhverv, er Landbrugets Husmødre i høj Grad ganske naturligt i Arbejdsfællesskab og Interesser knyttet stærkt sammen med deres Mænd, Børn og Hjem, hvilket selvfølgelig betyder uvurderlig meget personligt for Kvinderne og økonomisk, moralsk og socialt for Samfundet.

Fru Wille Jørgensen fortæller om en Rejse til Schweitz.

—o—

Sjældent har jeg følt mig saa beslægtet med Aladdin med den berømte Appelsin i Turbanen som, da Fru Lauridsen i Foraaret spurgte mig, om jeg vilde tage med hende paa den Rejse til Schweitz, som hendes Medhjælper skænkede hende i Fødselsdagsgave. Tænk — at jeg skulde gense Schweitz -- et af de Lande, hvis Skønhed jeg i min Ungdom havde glædet mig over, baade ved Sommer- og Vinterrejser. Og havde mine Ungdomsrejser med deres Fodture i Bjergene end haft deres store Charme, skal det straks siges, at denne Rejse blev en endnu større Oplevelse.

Med de rent praktiske Forhold ved Tilrettelæggelse af Turen havde Direktør Wilhelm fra „Dansk Rejsebureau“, hvis Datter har været Elev paa Ankerhus, elskværdigt været os meget behjælpelig.

Da Schweitz er Foregangsland baade paa Husholdningsundervisningens og paa Levnedsmiddelkontrollens Omraade, var vi klar over, at vi begge kunde lære meget paa en saadan Rejse.

Vi rejste uden Ophold direkte til Basel over Berlin-Frankfurt, hvor vi forsynede os med 8-Dages Rundrejsebilletter — der gav Adgang over hele Landet — en meget bekvem Rejseform.

Her gik vi ellers straks løs paa Studierne, idet vi opsogte det store Løvnedsmiddellaboratorium, hvor vi blev modtaget af Kantons-Chemikeren Dr. R. Viollier, der elskværdigt satte os ind i Organisationens af den schweiziske Levnedsmiddelkontrol. Hver Kanton har sit Undersøgelleslaboratorium, der ledes af en Kantons-Chemiker, der har sine nødvendige Assistentter og Løvnedsmiddelinspektører, der igen arbejder sammen med de stedlige Sundhedsstyrelser. Basel-Laboratoriet havde desforuden undersøgt Kostforholdene paa Straffeanstalten. En Fanges samlede Kost pr. Dag samledes i et Fad, hvorefter der efter Findeling og Omrøring udtoges Prøver til Bestemmelse af Vand,

Æghv., Fedt o. s. v. Paa Grundlag af disse Analyser blev saa Kostens Sammensætning og dens Kalorieværdi kritiseret.

Rigtig godt trætte af Rejsen og den første Dags Oplevelser overnattede vi i Basel, og et af vore største Ønsker var Sol og høj Luft.

Det var derfor ikke særlig opmuntrende, da Fru L.s første Meddelelse næste Morgen var: „Fru J., det regner.“ — „Saa maa vi straks rejse syd paa gennem Alperne til Lugano — der skinner Solen“ — var jeg saa letsindig at svare. Naa, heldigvis lettede Røgn og Taage, før vi naaede Zürich, hvor vi havde anmeldt vort Besøg paa Husholdningsseminariet — og lad mig sige straks, at vi havde det skønneste Vejr — ja, fuldstændig Sommervejr lige til den sidste Dag, da begyndte det igen at regne, og vi saa Schweiz i sin skønneste Pragt — Sommer i Dalene og Vinter i Bjergene med de sneklædte Toppe.

Forstanderinde Frk. Gwalter, som for nogle Aar siden havde besøgt Ankerhus, var desværre syg, men hendes Medhjælpere modtog os paa en Maade, vi aldrig vil glemme, og vi følte os straks hjemme, ogsaa fordi saa meget mindede om de hjemlige Forhold, med en 2-aarig teoretisk og praktisk Uddannelse, ligesom der ogsaa var knyttet alm. Husholdningsskole til Seminariet — og morsomt og hjemligt var det ogsaa, at de midt i den store By havde deres Have, hvor Eleverne blev undervist af en prægtig kvindelig Gartner Frk. Hedwig Tuggener.

Husholdningsskoler og Seminarier er i Schweiz ikke privat Eje, de ejes dels af Staten, dels af deres „Frauenverein“ — Kvindeforeninger.

Zürich blev vort „schweitziske Hjemsted“ vort Udgangspunkt, hvortil vi stadig vendte tilbage, og fra det Øjeblik, vi første Gang rejste derfra, var det, som usynlige Alfer førte os.

Da vi saaledes efter den prægtige Tur over St. Gotthard ankom til Lugano — hvor Solen, heldigvis for min Troværdigheds Skyld — skinnede herligt, blev vi paa Banegaarden modtaget med blomstrende Kameliaer og Mimoser af to

unge Lærerinder fra Zürich, der førte os ad Veje langs den skønne Lugano Sø og sydlandske hængende Haver — man føler sig fuldstændig i Syden. I det hele taget er en saadan Tur over Alperne jo som en Tur gennem hele Europa fra Nord til Syd — øverst evig Sne — derefter nordisk Vegetation med Birke- og Naaetræer, saa mellem-europæisk med Bøg og vore hjemlige Frugttræer, og endelig paa Sydsiden af Alperne — den sydlandske Vegetation med stedsegrønne Træer, mægtige Cypresser og Tujaer, Vinstokke, Palmer og Oliven, blomstrende Mandel-, Fersken- og Abrikostræer, Kameliaer og Mimoser. Ja, en Tur over Alperne er en Oplevelse, lige skøn for hver Gang, man foretager den.

En rigtig Bjergtur maatte vi da ogsaa prøve, og da en Fodtur vilde blive os for anstrengende, tog vi op med Tov-Bjergbanen til „Monte Bre“. Kørn ved saaledes at komme op, forstaar man, hvorledes Mennesker lever deres Liv deroppe i deres smukke Træboliger — nedefra ligner disse nærmest utilgængelige Fuglereeder — oppefra ser man, hvorledes Stjerne snor sig paa en nogenlunde bekvem Maade op ad Bjergsiderne.

Naturligvis var vi ogsaa ude at sejle paa de forskellige Schweizer-Søer — Lugano, med Monte Salvatore og Monte Bre, Vierwaldstättersøen, med Rigi og Pilatus- og Thuner-søen med Udsigt til „Munken“ og „Jomfruen“.

Paa Vierwaldstättersøen havde vi en af disse Modsætningsoplevelser, man kan have i et Bjergland, og som gør et stærkt Indtryk paa os Lavlandsbeboere: Mens vi paa Søen havde fuldstændig Sommervej, kom store Skarer af Unge i fuldt Skiudstyr ned fra Bjergene, hvor de havde drevet Vintersport.

I St. Gallen besøgte vi Frk. Gertrud Brack som tidligere havde besøgt Ankerhus, og som egentlig havde planlagt Schweizerbesøget for os. Her var det særlig Husholdningsundervisningen i Folkeskolen, vi havde Lejlighed til at høre om, og her fik Fru L. Ideen til de praktiske Vaskekummer, som nu er virkeliggjorte i det nye „Landsby-Køkken“, der er bygget i Sommer paa Ankerhus. — Frk.

Brack, der fra sine Ophold og Familieforbindelser i Danmark taler et udmærket Dansk, tog imod os i sit private Hjem og viste os i det hele en enestaaende Gæstfrihed.

Et interessant Besøg aflagde vi ogsaa i Prof. Wartenweilers Barndomshjem og i den Skole — „Heim“, Neukirch, han har oprettet som et Forsøg paa at flytte den danske Folkehøjskole over paa schweizisk Grund.

Ogsaa den kendte Landbrugs- og Landhusholdningsskole i Langenthal besøgte vi, en pragtfuld Skole hvor Dr. v. Schneider var Direktør, — en pragtfuld Forstander, mindende om Bjørnstjerne Bjørnson, — hvis meget dygtige, tiltalende og myndige Frue, havde en eksemplarisk Orden overalt. De kvindelige Elever blev her uddannet i alt vedrørende Landhusholdning.

Nu betragtede vi vor Fag-Studierejse for endt — men Genève maatte vi da besøge. Vi rejste derfor over Bern-Interlaken og med den nye elektriske Bane op over noget af det allervildeste af Schweiz — gennem Berner-Oberland — og ejendommeligt er det at se Krokus staa blomstrende op gennem Sneen — og hvor Sneen var smeltet væk og Græsset grønt, var hele Strækninger helt gule af vildtvoksende Paaskelillier eller hvide af Pinselillier og Narcisser.

Da vi nærmer os Genfersøen, ser vi Montreux ligge dybt under os -- men efter tilstrækkelig mange Rundkørsler, naar vi endelig ned i Dybet og kører nu langs Genfersøen i hele dens Længde indtil vi naar Geneve.

Vi havde ventet os meget af Genève — men det gik os, som det maaske er gaaet mange af Politikerne -- vi kom lidt hovedkulds derfra — og rejste i et Træk tilbage til Danmark — til Sorø — hjem.

En stor Oplevelse var det at være Fru L.s Rejsefælle — at se, hvor anerkendt hendes Arbejde er ogsaa i det fremmede, og herligt er det at føle, at man inden for visse Fag møder hinanden som gode Kolleger — her kendes ingen Landegrænser.

Ungdoms- og Aftenskolen.

—0—

Ifølge de Beretninger, der hidtil er indkomne gennem Skoledirektionerne vedrørende Husholdningsundervisningen i 1933—34, har der været undervist 6538 Deltagere i 373 Hold af 122 Lærerinder uden for København, Frederiksberg og enkelte Købstæder, antagelig ialt ca. 10,000.

I Vinterhalvaaret 360 Hold med 6319 Deltagere
I Sommerhalvaaret 13 " " 219 "

Af disse 373 Hold er:

235 Hold undervist i Skolekøkkener (kun 12 % paa Landet).
40 " " i Skolestuer,
42 " " i Forsamlingshuse,
22 " " i private Hjem,
34 " " i andre Steder.

Af de 6538 Deltagere var:

2910 mellem 14 og 18 Aar,
2401 " 18 " 25 "
1227 over 25 "

924 var Døtre af Arbejdere,
584 " " " Tjenestemænd,
1017 " " " Haandværkere,
664 " " " Handlende,
1738 " " " Landmænd,
966 " " " Andre,
645 ikke opgivet.

2204 var hjemme,
2332 " i tjenende Stilling,
994 " paa anden Maade selverhvervende,
788 " gifte,
220 ikke opgivet.

111 Kursus er afholdt af Kommuner,
146 " " " af Husholdnings- og Husmoderf.
33 " " " af Landbo- og Husmandsforeninger,
25 " " " af Aftenskoleforeninger,
58 " " " af Private, Andre og ikke opgivet.

Undervisningen fordeler sig paa de forskellige Amter som følgende:

	Amt	44	Hold	med	778	Deltagere
Københavns		44			778	
Gl. Roskilde	"	5	"	"	60	"
Frederiksborg	"	18	"	"	287	"
Sorø	"	40	"	"	741	"
Holbæk	"	21	"	"	302	"
Præstø	"	18	"	"	324	"
Bornholms	"	1	"	"	17	"
Maribo	"	13	"	"	240	"
Odense	"	23	"	"	497	"
Svendborg	"	36	"	"	526	"
Assens	"	10	"	"	145	"
Aalborg	"	6	"	"	118	"
Hjørring	"	22	"	"	399	"
Viborg	"	10	"	"	191	"
Thisted	"	0	"	"	0	"
Randers	"	5	"	"	84	"
Aarhus	"	5	"	"	84	"
Skanderborg	"	1	"	"	24	"
Vejle	"	19	"	"	337	"
Ringkøbing	"	17	"	"	299	"
Ribe	"	28	"	"	589	"
Sønderjylland	"	31	"	"	496	"

Statslaan til Opførelse af Undervisningskøkkener.

—o—

Udvalget til Fremme af Undervisningskøkkeners Oprettelse meddeler:

Gennem den reviderede Lov Nr. 128 af 11. April 1933 om Støtte til Boligbyggeri kan der igennem Lov Nr. 279 af 1934 faas Laan til Opførelse af Undervisningskøkkener (og Husholdningsskoler) paa samme Vilkaar som til Ombygning af Forsamlingshuse paa Betingelse af, at den Kommune, hvori Undervisningskøkkenet er beliggende, eventuelt i Forbindelse med omliggende Kommuner, paatager sig fuld Kaution for Statslaanet i Laanets Løbetid, og at der

til Bygningens Opførelse saavidt muligt anvendes Materialer af dansk Oprindelse og forarbejdede af danske Arbejdere. Statslaanet kan dog højst udgøre 40 % af de samlede Udgifter og i Forbindelse med foranstaaende Prioritetslaan højst 90 % af vedkommende Ejendoms Værdi og ikke overstige 10.000 Kr. Som Eksempel kan anføres, at hvis den Ejendom, det (Jordareal) Matr. Nr., hvor Undervisningskøkkenet skal opføres, har en Værdi af 3000 Kr. og Udgiften til Opførelse af selve Bygningen beløber sig til 12.000 Kr. og Installationer til 2500 Kr., vil man kunne forvente at faa et Statslaan paa 7000 Kr.

Ansøgning, der skal indsendes til Indenrigsministeriet (Boligafdelingen), skal ikke indsendes paa særlige Skemaer, men Ansøgningen maa indeholde Oplysninger om Ejendommens Beliggenhed, Grundens Værdi, Haandværkerudgifter efter Tilbud, eventl. efter Overslag, og Byggeforetagedet skal normalt paabegyndes inden 4 Uger efter Tilstaaelse af Laanet.

Statslaanet udbetales til Parikurs, naar Bygningen er færdig og prioriteret, og Anmodning om Laanets Udbetaling skal bilægges med Udgifterne til den samlede Anskaffelses-sum, derindunder Murer-, Tømrer- Snedkerarbejde, Smedearbejde og Støbegods, Centralvarmeanlæg, elektriske Installationer, Maler- og Blikkenslagerarbejde o. s. v. — Af Laanet skal erlægges en Ydelse paa $5\frac{1}{2}$ % p. a. af det oprindelige Laanebeløb. Renten er $4\frac{1}{2}$ %. Resten af den aarlige Ydelse er Afdrag.

NB. Loven har foreløbig kun Gyldighed til 31. Marts 1935.

Nye Undervisningskøkkener rejses rundt om. Malt Herreds Husholdningsforening har faaet eget Hus bygget i Vejen og deri et meget smukt Undervisningskøkken foruden en udmærket Lejlighed til baade deres Konsulent og hendes Assistent. I Fakse nyopbyggede smukke Skole har man ved Arkitekt Hallelevs Hjælp faaet et udmærket Skolekøkken indrettet og i Fuglebjerget har de ligeledes ved Opførelse af en ny Skolebygning faaet Plads til et stort Skolekøkken. — Paa Frederiksberg ved Sorø har man i det praktiske og kønne Undervisningskøkken, der blev indrettet sidste Aar, nu ogsaa faaet de ældste Pigeklasser ind til Skolekøkkenundervisning.

Forskellige Smaa-Artikler

af Magdalene Lauridsen.

—o—

Frem i Solen med de huslige Sysler.

I Anledning af, at man ved Husholdningsforeningernes Aarsmøde ganske naturligt kom ind paa en Drøftelse af den Husgerningsundervisning, der kan fremmes gennem Ungdoms- og Aftenskoler, udtaler Fru Magdalene Lauridsen, at nu maa Tiden vel da være inde til at faa det praktiske Arbejde, Hjemmets Sysler, frem i Solen. — Sporten har haft sin Guldalder, nu maa Arbejdsglæderne frem, nu maa vi have Undervisningskøkkener ved Siden af Gymnastiksalene. — Og der maa Landets Kommuner træde til og give Undervisningen i Ungdoms- og Aftenskoler Plads, enten den saa ordnes af Husholdningsforeninger, Aftenskoleforeninger, Husmandsforeninger eller andre Sammenslutninger.

Nej, vi kan ikke nøjes med Sportspladser, Arbejdspladserne maa ogsaa gøres festlige.

„Fyens Venstreblad“.

Bestaaende Hjem og Virksomheder maa hjælpe den arbejdsløse Ungdom!

Den indtrængende Opfordring Socialminister Steincke har udsendt om at hjælpe den arbejdsløse Ungdom, finde Vej og Midler til at bevare Ungdommens Arbejdsmod og Arbejdsevner kan sikkert tiltrædes af alle — og hvis gensidig Vilje og Forstaaelse virkelig var til Stede og til Rede, vilde meget naturligvis ogsaa kunne naas. Hvad kunde ikke de enkelte Hjem gøre?

Det nærliggende og naturlige maa være, at hver Egn, hver By, hvert Hjem søger at hjælpe sine. — Og hvis Maalet blev *en extra Medhjælper* ind overalt, hvor det paa nogen mulig Maade kunde lade sig gøre, i Hjem, i Forretning, i Landbrug, vilde Tusinde af unge Mænd og Kvinder blive hjulpede. —

De unge Kvinder maa ikke glemmes. Strengt er det at møde den unge, arbejdsløse Mand paa Landevejen, men frygteligere vilde det være, om man ogsaa der skulde møde den unge Kvinde — hende maa vi have tilbage til Hjemmene, hvor der ogsaa er Arbejde nok.

Ja, for vor dyre Ungdoms Skyld bør der appelleres til alle Hjem, til Ministerens saavel som til Landmandens og Købmandens, alle maa nu tage en extra Arbejdsmedhjælper — og vil Socialministeren og Pressen være med dertil, vil meget naas ad den Vej.

„Sorø Amtstidende“.

Frugt.

Med Ordet Frugt forbinder man uvilkaarligt noget smukt, noget fuldkomment. Og med Frugt kan vi bogstavelig talt forskønne vor Husførelse, forfine og forbedre den. Derfor maa vi ogsaa stræbe efter at faa Frugten frem og ind i vore Hjem. Og for enhver, der selv kan høste den, bliver den jo endnu af yderligere Værdi. Og for hvem, der skal købe den, er det jo et Gode, om den bliver let tilgængelig, kan faas i gode Kvaliteter og til overkommelige Priser. Sommeren giver os jo et Væld af de forskelligste Frugter, Vinteren fryder os med sine „Gemmeæbler“, og hvor kan disse ikke virke forfriskende i Tilværelsen, men de skal ogsaa bruges med „Forstand“, de kan anvendes paa „hundrede“ Maader i en Husholdning, men jo mindre tilberedte, de er, des bedre. Derfor først og fremmest et friskt Æble daglig, nydt fra Morgenstunden eller ved Dagens Slutning. Det kan spises helt eller findelt, raspet eller revet og blandet med Honning. Det kan steges i Ovn eller koges let som Kompot, og en Reservebeholdning til syge Mennesker bør man skaffe sig gennem Henkogning, henkoge Æblestykker, i smaa Glas, af Gravensten, Signe Tilisch, Cox Orange eller andre velmagende Sorter. Frugt har jo kort sagt den vidunderlige Egenskab, at den som Solen er af samme Betydning for de smaa som for de større Hjem.

„Dansk Frugtavt“.

Det er Alvor!

Vi maa indrette os fornuftigt og forsvarligt, alle vi, der skal føre Hus, os i de private Hjem, hvor Børn skal opdrages, vi, som samler Ungdom paa Skoler og til Undervisning, de, der staar som Repræsentanter for Foreninger og Institutioner — vi maa alle bruge Jordens Gaver, Havens Frugter, saa de kan blive til Glæde og Styrke, derfor maa vi ogsaa finde Udvej til at udnytte alt paa bedste Maade. Og vi kan ikke forsvare, at omdanne Frugtens Saft til Alkohol og Vin, der nedbryder og svækker; men vi maa stræbe efter at skaffe frem Drikke, der kan læske, som kan bruges til daglig og til Fest, derfor skal vi hilse med Glæde og med god Vilje støtte hvert Forsøg og Fremstød, der kan gøres for at udnytte Havens Frugter ideelt og godt.

Forord til „Mostfremstilling“.

De sønderjyske Piger.

Paa Vejen hjem fra et Møde i Aabenraa, hvor man drøftede Mulighederne for at give de unge Piger den bedst mulige Undervisning i Ungdoms- og Aftenskolen, læste jeg om de smukke Bidrag fra 5000 Kr. til 10000 Kr. og mere, der er skænket (ogsaa fra Sønderjylland) til det jydsk Kollegium i Aarhus og glædede mig over den Forstaaelse og Offervilje, der derved lagdes for Dagen, men uvilkaarlig

kom Tanken frem: Hvem vil give de unge sønderjyske Piger deres „Kolegium“! ikke ved den videnskabelige Skole, men hjemme i deres eget Sogn og Kreds, give dem det Undervisningskøkken, som er en Betingelse for fuldt ud at kunne nytte det Gode, der er tilbudt dem, som anden dansk Ungdom, gennem en stedlig faglig Undervisning i Ungdoms- og Aftenskolen, den Undervisning som rigtig givet og udnyttet kan blive unge Kvinder, de kommende Hjem til Nytte og Styrke. Ja, hvem vil være med, være med til at give hvert Amt hvert Aar sit Undervisningskøkken?

Men indtil hver Egn faar sit Skolekøkken, giv saa de Interesse-rede Hjælp til at komme i Gang. Og Sogneraad, giv deres Kvinder et Lokale, en tom Skolestue eller et andet Rum, der kan bruges til Skolekøkken, naturligvis eet, hvor Vand- og Afløbsforhold kan løses. Og de, der har Vilje og lidt til overs, giv saa de unge Piger et Undervisningsbord; et saadant lille „Privatkøkken“ kan skaffes for ca. 50 Kr.

Ja, glem dem ikke derhjemme, de unge Kvinder, som skal hjælpe os i vore Hjem, som skal være med til at bygge de tusinde Hjem, giv dem deres Undervisningskøkken, giv dem den halve Dag om Ugen til Dygtiggørelse, og De, der har Evne og Vilje, giv Deres Hjælp og send Deres Tilsagn til Amtets gode Skolekonsulenter, som saa fuldt ud forstaar den Værdi det har, ikke blot i Ord men i Gerning at støtte de sønderjyske Piger.

„Flensborg Avis“.

Pastor K. Bjerres Aftensang.

Mel.: Jeg har baaret Lærkens Vinge.

S	alighed det er i Grunden	Altid	Renhed i vor Tanke
	altid fuld af Livets Lyst	altid	Lys i stort og smaat
	altid gode Ord i Munden	altid	føle Hjertet banke
	altid Kærlighed i Bryst.	altid	gøre andre godt.

Altid ivrig, aldrig træt
 altid op og aldrig ned
 altid mod det gode retted
 altid det er Salighed.

De, der gik bort.

—o—

„Kom i den sidste Nattevagt
i en af mine Kæres Dragt
og sæt Dig ved min Side —“

Hvor man ønsker, at de Kære, der er gaaet bort, maa have følt den Fred, som overgaar al Forstand, det vilde som mindske og mildne Sorgen og Savnet.

Jeg tænker paa Naina Scharla, der mellem Venner i det fremmede lukkede sine Øjne, paa Esther Wøidemann, der gav Livet for sin lille Pige, paa Astrid Nielsens gamle stærke Far, paa „Krattet“s prægtige Morfar, paa Dr. Hindhedes yndige Hustru, Gudrun Nyegaard Andersens søde Mor, paa Frk. Sejerøs tapre Søsterdatter, paa Søsteren Hanghøj deroppe i Jebjerg, paa Kirsten Hansen i Hømb, ogsaa paa O. V. Pedersen, den ensomme Mand, Kobbersmeden der søgte paa saa mange Maader at glæde de Mennesker, der var hans Venner, de, som ogsaa skønnede paa ham — og paa Gartner Jensen fra Kindertofte, den redelige Mand, som savnes, og paa Moster Bramsnæs' Far, den helstøbte Mand, den kloge og gode Fader for den store dygtige Børneflokk.

Og det er ogsaa med Vemod, at vi tænker paa at vor gamle Ven, Godsejer P. de Clerq fra Holland er gaaet bort, ham, som efter at have gjort sig bekendt med Landhusholdningssselskabets Beretning om Husholdnings-Aftenskolerne i Begyndelsen af Aarhundredet, rejste herop for at lære os at kende, og vi, som har haft saa megen Glæde af at besøge hans og hans elskelige Hustrus Hjem. Og det var vemodigt at erfare, at Fru Jenny Aakerstrøm i Stockholm havde haft den Sorg at miste sin Mand, som sikkert ogsaa havde været en god Støtte i den Skolegerning, hvor det faldt i hendes Lod at give de svenske Prinsesser deres huslige Uddannelse.

Tungt var det ogsaa for os, at Kofoed Jacobsen fra Langedeby paa Bornholm skulde gaa bort, ham, der for sit Hjem og sine Venner betød saa meget, og vemodigt var det, at baade Tilly og Karla skulde miste deres Fædre, og

Alma sin prægtige Onkel, det var ogsaa vemodigt at Redaktør I. V. Christensens Dage skulde være talte, men for os saa kønt, at det sidste han fik været med til i Landstinget var at give Loven om Byggelaan til Undervisningskøkkener.

Og saa mange af vore gode, dygtige Kvinder vi dog har mistet i dette Aar. Fru Elfrida Pedersen fra Holmstrup, der djærvt kæmpede for det, hun fandt ret og Fru Urmager Lange og Fru Bogbinder Haslund her fra Sorø og Fru Lektor Müller, om hvem hendes Broder, Undervisningsminister Borgbjerg saa smukt sagde „at sin Idealitet overførte hun i trofast Hustruwirke“ — og Fru Eva Moltesen, om hvem Højskoleforstander Nørgaard skrev, at „i hende havde Danmark faaet en god Gave.“

Og uendelig vemodigt har det været at modtage Budskabet om Nanna Veddes Død, Mathilde og Pastor Veddes yndige og dygtige Datter som var naaet at blive Læge, som Fremtiden syntes at have saa mange Opgaver til — og nu ind under Jul at erfare, at Forstander Johs. Jensens har mistet deres søde og prægtige Datter, Valborg. — Ingen kender Dagen før Solen gaar ned.

M. L.

Aarets Smaaoplevelser.

--o--

Ih nej, saa meget Aaret alligevel har fornøjet os med — til syvende og sidst. Hvor har Haven været vidunderlig, de nye Svaner fra Mellem Mølle drilске, naar de gik op og tog Naboens Hvede. Det saa ogsaa broget ud, da Stormen sidste Vinter ikke alene mejede Tusinder af Graner i Bromme Granskov, men ogsaa væltede vor gamle Rosengang. Men den stod op igen som Fugl Phønix, med nye Egestammer, mange forskellige slyngende Roser og Planter, med en straalende blaa Kant af viola cornuta, og det bedste af det hele blev, at den fik den Drejning, som Gartner Nielsen fra England vilde give den for 30 Aar siden, og som nu gør, at man har faaet den vidunderlige Udsigt til Pedersborg Sø og Kirke lige for Enden af Gangen med ind i Haven. — Men den nye Retning kappede et Stykke af Redskabshuset, der som Følge deraf blev mindre, og dog endte som en habil Grisepavillon. Redskaberne har faa et helt Blokhuse ovre ved

Tomathuset, saa Seminarieeleverne og Husholdningseleverne har faaet hver sit attraaede, afflaasede Redskabsrum. Og baade paa Gl. Ankerhus og paa Regensen har man flottet sig med Grønsagshuler, den ovre paa Regensen oven i Købet camoufleret som Kæmpehøj.

Og saa har vi næsten haft en hel Epidemi med Syning af Rejse-lagner, de gik for det første ind i Spareudstyret og saa gav de jo ogsaa Udsigt til et extra Velkommen, naar man kom med Kammerater hjem i Ferien uden at behøve at bebyrde Husets Linnedskab og Vask, saa vi siger lad den „Epidemi“, den Ide, som vist oprindeligt stammer fra Frk. Reppien, gaa videre, ja lad gaa videre“!

Midt under det hele maatte vi saa til at filme. Det var en Hr. Jacobsen fra Alfa i Vejen, der efter højere Ordre, kom for at tage os „paa Kornet“, han kom med stor Lastbil, store Apparater, Elektrikere og andre mystiske Medhjælpere. „Rikke“ (der senere led Billeden) hjæffede, Gæssene skræppede, alle stræbte efter at tage sig ud i Gang og Dans, spændende var det, et helt Hollywood blev det, men en Husholdningsfilm fik vi, den kan maaske for gode Ord og Betaling faas at se, naar Husholdningsforeninger og andre holder Møder.

Og saa har Holberg holdt sin 250 Aars Fødselsdag, og han var jo Soraner, saa vi fejrede Dagen. Var først med inde i Absalons historiske Kirke hvor Kranse blev lagt paa hans Sarkofag baade fra Norge, Akademiet og Teatret — og enkelte heldige af os var med til Fødselsdagschokolade paa Tersløsegaard, hans gamle Gaard hvor „Jacob Skomager“ tager imod til daglig. Ingensinde har den gamle Gaard været skønnere end den Aften, da den ved Hjælp af store Projektører var oplyst saa den saas vidt omkring, ærværdig og fornem i sin Enkelthed.

Ja, Aaret har været skønt, men ogsaa snurrigt. — Tænk, 11 af 1ste Aars Elever har været inde og spille Fodbold i Akademihaven i veldædigt Juleøjemed og vandt 5 Maal mod 1 fra de kvindelige Roere — og Roserne og Morgenfruerne blomstrede paa „Fandens“ Fødselsdag, December-Terminsdag — og Æbletræerne i den gl. Have staar hængende fulde af Dumelows Seedling, nu lige op mod Jul.

Men det nye bornholmske Hus ovre ved Gaarden, der skal rumme Modelkøkkenet, Landsbyens Skolekøkken bliver dog sikkert det mærkværdigste med sit mægtige Undervisningsbord, der kan bruges til alt muligt, med sine schweiziske Vaskekummer, med sine Køkkenbokse, Opvaskeborde o. m. a. — som dog skal ses. Vi holdt Rejsegilde Lørdag Aften, tændte alle vore Lys til Ære for Haandværkere og Arbejdsfolk, der atter havde gjort et godt Arbejde paa Ankerhus. — Travle Mænd bygge Kirke — travle Koner bygge Skoler siger man ovre i Jylland, derfor siger vi det ogsaa her — og det staar i Køkkenet.

Kursusdeltagere 1934.

—o—

Husholdningslærerinder, dimitterede $2\frac{2}{3}$ 1934.

165. Anna Broeng, Fjerritslev, 106 Points ug÷.
166. Fru Nico Dam, Sorø, 86 mg÷.
167. Grethe Eriksen, Seest, Kolding, 100 mg.
168. Agnethe Germansen, Stenager, Skibet, $102\frac{2}{3}$ mg+.
169. Lilly, Gram, Helsingø, 105 ug÷.
170. Edith Hansen, Tagenshus, Kastrup, $94\frac{1}{3}$ mg.
171. Rigmor Hansen, Brede Ladegaard, Lyngby, 87 mg÷.
172. Helga Heidmann, Rønholt, Binslev, 106 ug÷.
173. Ruth Ihlemann, Thorvaldsensv. 19, København, 96 mg.
174. Alma Jensen, Gerdrup, Skelskør, 92 mg÷.
175. Bodil Jensen, Pjedsted, $101\frac{1}{3}$ mg+.
176. Rigmor Jensen, Uggeluse, $101\frac{1}{3}$ mg+.
177. Signhild Jensen, Stjernholmsg. 1, Horsens, 103 mg+.
178. Inger Junker, Gymnastikinstituttet, Silkeborg, 107 ug÷.
179. Gudbjørg Kristiansson, Saxdarkrok, Island, $101\frac{1}{3}$ mg+.
180. Kirsten Laursen, Raunstrup, Hjallerup, $92\frac{2}{3}$ mg÷.
181. Ketty Lerche, Tarn, 103 mg+.
182. Elna Korsager Madsen, Bjerre, Hornsyld, $102\frac{1}{3}$ mg+.
183. Ingeborg Petersen, Skovby, Ærøskøbing, 95 mg.
184. Nisie Petersen, Sdr. Hygum, Sønderjyll. $105\frac{2}{3}$ ug÷.
185. Karen Sandager, Sandagergaard, Ærø, $97\frac{1}{3}$ mg.
186. Fru Ingeborg Stadel, Sorø, $101\frac{1}{3}$ mg+.
187. Helga Svendsen, Raslund, Skanderborg, 104 mg+.
188. Else Thomle, Smedelundsgade 1, Holbæk, $106\frac{2}{3}$ ug÷.

*Elever bestaaet Seminariets 1ste Aars Eksamen i
praktisk Husgerning.*

219. Grethe Beyer Andersen, St. Blichersvej 2, København.
220. Gudrun Nvegaard Andersen, Vester Hassing.
221. Kamma Christensen, Dalsgaard, Grauballe.
222. Aase Christiansen, Skaarup.
223. Erna Clausen, Skaarup.
224. Annemarie Cornett, Aabenraa.
225. Karin Eliasson, Sorø.
226. Martha Grauslund, Trelde, Fredericia.
227. Else Henriksen, Kong Chr. Alle 33, Aalborg.
228. Gedske Jacobsen, Aabenraa.
229. Karen Jensen, Ølby, Køge.
230. Oline Jensen, Sønderkær, Hvidovre, Valby.
231. Else Johansen, Kjellerup.

232. Agnes Klitgaard, Borris.
233. Else Krogh, Snesev, Fuglebjerg.
234. Karen Krohn, Haarby.
235. Anna Lis Larsen, Fyllested, Holse.
236. Gitte Mølmark, Sorø.
237. Gudrun Nielsen, Jebjerg.
238. Jenny Nielsen, Hedensted.
239. Eli Olsen, Ejby.
240. Gunhild Olsen, Gevnø, Storehedinge.
241. Frieda Paulli, Nakskov.
242. Gerda Rasmussen, Maribo.
243. Karen Sørensen, Stege.
244. Anna Tobiassen, Snoldelev, Gadstrup.
245. Vibeke Wiwel, Randers.
246. Elly Petersen, Hinge, Kjellerup.

Elever paa 1ste Aars Lærerindekursus fra Maj 1934.

- Sonja Bennike, Hillerødgade 78, København.
 Grethe Bjerregaard, Silkeborg.
 Karen Boe, Turup.
 Helga Broeng, Fjerritslev.
 Mary Bøttcher, Holbøl, Tørsbøl.
 Kirsten Dahl, Ringstedgade 68, Roskilde.
 Marie Eggert, Vedsted, Over Jerstal.
 Gunder Eskildsen, Tønder.
 Anna Gosvig, Hjerm.
 Inger Grand, Vivild.
 Karen Gustavussen, Sejling, Skægkær.
 Eli Fogh Hansen, Bildsø, Slagelse.
 Fru Clara Hesseldal, Stenderupgaard, Varmark.
 Bodil Hoffmeyer, Sorø.
 Sofie Linde Jensen, Algade 43, Aalborg.
 Stinne Kristensen, Aale.
 Ragna Kure, Koføedgaard, Klemensker.
 Anna Larsen, Abildrod, Kassepose.
 Margrethe Brink Lassen, Skovstjernevej 2, København.
 Sigrid Winther Lassen, Korinth.
 Gudrun Mortensen, Karise.
 Anna Mulbjerg, Skern.
 Esther Sass Nielsen, Oure, Stubbekøbing.
 Margrethe Sandvej, Mels Mark, Nordborg.
 Minna Schrøder, Sorø.
 Rita Sennels, Masnedsund.
 Ellen Sørensen, Sjerring, Onsild.

Dagny Vase, Portgaard, Allingdam, Hjørring.
 Mary Wamsler, Glumsø.
 Ellen Bredsgaard, Baldersgade 8, København.
 Karla Christiansen, Atterup, Karise, til Oktober.
 Thora Madsen, Styvel, Hvidbjerg.
 Marie Østergaard Madsen, Andrupgaard, Krejbjerg.
 Erna Møller, Kongsvang, Aarhus.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 3. Maj 1934.

- 1177. Anna Aagaard, Pinstrup.
- 1178. Anna Andersen, Aarup.
- 1179. Sigrid Holmegaard Andersen, Rønne.
- 1180. Bini Baader, Lübeck.
- 1181. Ida Balle, Dalvang Brønshøj.
- 1182. Kamma Fisker, Thurø.
- 1183. Marie Fisker, Thurø.
- 1184. Elisabeth Færch, Hjørring.
- 1185. Anne Kirstine Hansen, Kildemosegaard, Viby.
- 1186. Anna Hansen, Aldershvile, Vindehelsinge.
- 1187. Else Hansen, Nordrup, Ringsted.
- 1188. Gerda Klæstrup Hansen, Henriettelund, Haslev.
- 1189. Romana Henriksen, Visborg.
- 1190. Gunvor Holck, Rungsted.
- 1191. Anna Hvillum, Give.
- 1192. Agnete Kofoed Jacobsen, Langedeby, Neksø.
- 1193. Bodil Jensen, Nordgaarden, Østervang.
- 1194. Ellen Engvang Jensen, Carl Blochs Alle 30, Søborg.
- 1195. Tove Johannesen, Sødinge.
- 1196. Mary Kruse Larsen, Træløse, Herlufmagle.
- 1197. Marie Madsen, Søndergade, Svaneke.
- 1198. Asmine Nielsen, Brinkgaarden, Kirke Eskildstrup.
- 1199. Gerda Nielsen, Vittrup.
- 1200. Johanne Nielsen, Aastrup, Pejrup.
- 1201. Helene Nølsøe, Vaag, Færøerne.
- 1202. Ellen Margrethe Ploug, Gothersgade, Fredericia.
- 1203. Else Raunkjær, Holte.
- 1204. Anna Stefansen, Herning.
- 1205. Ilse Wollesen, Hamborg.

5 Mdr.s Husholdningskursus fra 4. November 1934.

- 1206. Ruth Buchwald, Sorø.
- 1207. Ellen Rosenkvist Hansen, Kvottrup, Mundelstrup.
- 1208. Margit Hessilt, Nr. Alslev.

- 1209. Marie Jespersen, Nordrup, Farendløse.
- 1210. Ellen Jørgensen, Absalonsgade 19, Slagelse.
- 1211. Gerda Knudsen, Bryggergade, Vejen.
- 1212. Edith Lauridsen, Øster Alle, Vejen.
- 1213. Grethe Madsen, Nørregade 16, Holstebro.
- 1214. Karen Hove Mathiassen, Gasværksvej, Nykøbing Mors.
- 1215. Ellen Winther Nielsen, Storegade 32, Neksø.
- 1216. Ruth Nielsen, V. Klostret 21, København.
- 1217. Gerda Pedersen, Spangsbergsgade 49, Esbjerg.
- 1218. Hansigne Petersen, Røddinge, Stege.
- 1219. Johanne Poulsen, Nr. Chausse 8, Aabenraa.
- 1220. Elin Tolmer, Algade 27, Nykøbing Mors.

3 Mdr.s Kursus for Viderekomne fra 5. Januar 1934.

- 11. Esther Andersen, Engvang, Aalestrup.
- 12. Maren Hjørnholm, Nørholm, Herning.
- 13. Dagny Jensen, Lemchesvej 17, Hellerup.
- 14. Rigmor Høgh Jensen, Munkebogaard, Tornemark.
- 15. Valborg Jensen, Grundmosegaard, Jyderup.
- 16. Elna Kaae, Thisetgaard, Hørning.
- 17. Sigrid Rasmussen, Kildeskovgaard, Øster Ulslev.

11 Dages Kursus, 11.—22. Oktober.

- 38. Johanne Dideriksen, Fuglebjerg.
- 39. Ingeborg Hansen, Buske, Herlufmagle.
- 40. Tove Hansen, Tommestrup, St. Hedinge.
- 41. Else Henriksen, Bøgelunde, Sdr. Bjerge.
- 42. Thea Jørgensen, Skafterup, Sandved.
- 43. Ingeborg Olsen, Slagelse.
- 44. Fru Kirstine Olsen, Houen, Tarn.
- 45. Zenta Olsen, Jernbanegade 3, Slagelse.
- 46. Magdalene Søndergaard, Langagergaard, Taastrup.

Øvelsesskolen Oktober—December 1934.

- 167. Herdis Andersen, Stenstrup, Sorø.
- 168. Anne Brahe Christensen, Charlottentlund.
- 169. Gerda Christiansen, Testrup, Haslev.
- 170. Grethe Johansen, Krøjerup, Sorø.
- 171. Lyna Lysdal, Skovgaarden, Fuglebjerg.

Aarskursus (10 Mdr. Maj—Februar) til Uddannelse af
Skolekøkkenlærerinder.

28. Kirstine Damkjær, exam. Lærerinde, Frederiksberg, Sorø, fra Maj 1933.
29. Gerda Hansen, exam. Lærerinde, „Rosendal“, Fakse, fra Maj 1933.
30. Maren Poulsen, exam. Lærerinde, Uglev, Thyholm, fra Maj 1933.
31. Inge Sørensen, exam. Lærerinde, Gørlev, fra Maj 1933.
32. Kirsten Grønborg, exam. Lærerinde, Tøvelde, Stege, fra Maj 1934.
33. Mine Jørgensen, Forskolelærerinde, Harndrup, fra Maj 1934.

Instruktionsmøde for Husholdningslærerinder i Ungdom- og Aftenskoler fra By og fra Land afholdtes Søndag den 21. Oktober med to paafølgende Dage, for særlig interesserede. Ca. 30 Deltagere deltog i Mødet.

Studerende Kursus-Gæster.

Marguerite Thisset, Berlin. Aaret 1933—34.
Hanna Erickson, Skollasta, Sverige, September.

Ungdoms- og Aftenskolen har været besøgt af 63 Deltagere.

Almanak-Vers.

J Januar kun Blade, tomme, hvide,
— og i December Livserfarings Kvide!
Den Skæbne døjer alle Almanakker —.
Men naar man højt om Livets Ondskab snakker
og om, hvor karrigt Lykken vil os lønne,
saa husk, at Karakteren „grint“ og „smukt“
er skabt af Minder, tunge eller skønne,
alt som Du selv har Aarets Dage brugt!

Ingrid Saxtorph.

Det kommer ikke an paa, hvor meget vi har, men hvor glade vi er, for det vi har.

Fra Billedbogens Blade.

— o —

Paa det første Blad ses et Situationsbillede fra en Plantelærer-eksamen med Prof. Ove Paulsen paa Trappen. I Midten, paa det første lille Billede, ser man Dr. Brander fra Finland sammen med Karen Harrekilde og Johanne Jørgensen. Derunder et lille Billede af Halldora Bjarnadóttir og Sigrun Blóndal fra Island og nedenunder Frk. Thisset og Fru Nico Dam med sin Cykle. — Til højre ser man Rigsdagens Bureauchef, Hr. Lauesgaard, i Samtale med Fru Hessel og Fru L., nedenunder „Lillepigen“, der vejledes af „Storepigen“. Dernæst er der et lille Billede af Familien Bjerre, og af den unge Arkitekt Søren Langkjær ved Siden af sit første Hus, „Landsbyens Skolekøkken“. Forneden er et Billede af Færøernes Husholdningsskole og Naina Charla Nielsen, taget paa Vejen hjem fra Islands Tusindaarsfest, og til højre et hyggeligt Billede fra Israelsens sidste Fødselsdag paa „Trekanten“.

Paa næste Side, fra Vinter og Vaar, ser man Dr. Steen foran Vinterskolens Elever — og bag de dansende sønderjyske Piger skimtes Peter Dams Bibliotek. Forneden er der et Billede af de unge Husholdningslærerinder, der dimiteredes i Foraaret, sammen med deres Lærere. De øvrige Billeder taler for sig selv.

Det næste Billedblad repræsenterer Sommeren 1934. Der ser man bl. a. en Flok af 1ste Aars titte frem ved Stokroserne og nogle glade Gæster fra den internationale Højskole med Forstander Manniche i Midten. Paa Havestuetrappen ser vi vore to smaa tyske Piger, Ilse og Binni, og Gunvor, der holder Fødselsdag. Og vi ser Frk. Louise Jensen fra Husassistenternes Fagskole i Selskab med vor bornholmske Feriegæst; og paa det nederste Billede ser vi den lille Anker Lundgaard blive maalt af sin Fader.

Paa fjerde Side bringer vi vor Julehilsen med de skønne Vinterbilleder Sneen gav os 1. Februar.

Kære Dr. Caroline Steen!

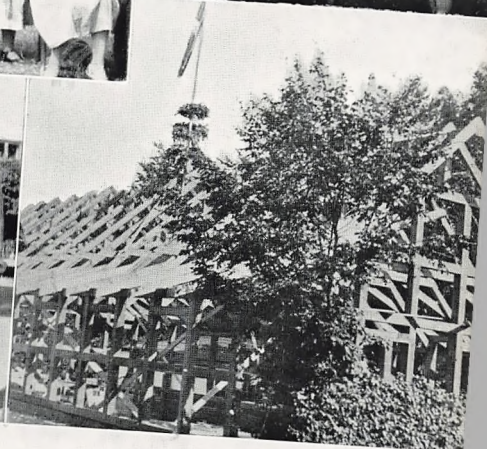
Tænk, vi har paa Ankerhus faaet Lov til at opleve Deres 60 Aars Fødselsdag, den Fest, da min kære Husband Peter Dam kunde tolke vor Hyldest og Tak. Og vi har oplevet Deres 70 Aars Dag, Deres 75 Aars Dag og faar nu ogsaa Deres 80 Aars Dag givet.

Vi ønsker os selv til Lykke dermed — og takke Dem af Hjærtet for, hvad De har ydet Skolen, Institutionen Ankerhus, for, hvad De har givet de unge Lærerinder med ud i Livet af Ballast og Viden, for, hvad De har givet os enkelte personlig gennem Samtaler og i stille Stunder, gennem kærlige Tanker og Forbøn. Tak for det alt sammen, kære Dr. Steen.

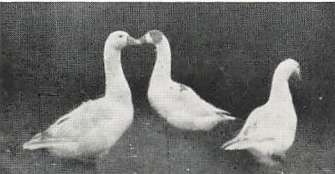
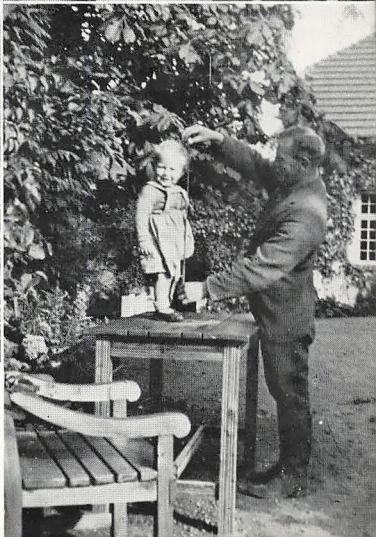
Magdalene Lauridsen.

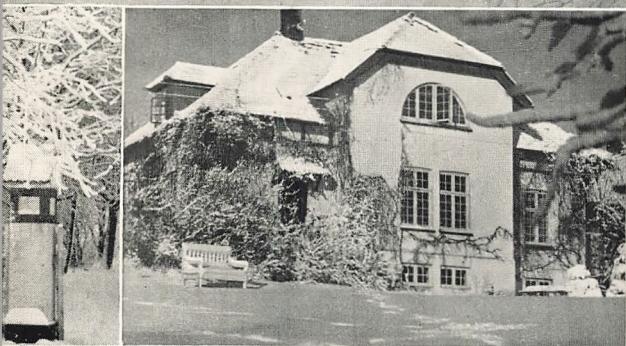
FÆRBERNES
HUSHOLDNINGSSKOLE
1927

SOMMER
1934

*Fru Lauridsen og det ganske
Ankerhus ønsker Skolens
Venner, de gamle Elever
Glædelig Jul og hilser fra*

GL. ANKERHUS
SEMINARIET
"REGENSEN"
"STÆREKASSEN"
SYSTUEN
VÆVESTUEN
LABORATORIET
PETER DAMS
BIBLIOTEK OG
BØRNEHAVE

